

Regeringens skrivelse

2008/09:125

Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2008

Skr.
2008/09:125

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 11 juni 2009

Fredrik Reinfeldt

Maria Larsson
(Socialdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat medel under 2008. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens utveckling och verksamhet samt analyserar fördelningen av stöd inom de olika verksamhetsområdena. Slutligen anges sådana områden som enligt regeringens mening bör prioriteras vid kommande fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

1	Allmänna arvsfonden.....	4
1.1	Arvsfondsdelegationen.....	4
2	Allmänna arvsfondens förvaltning m.m.	5
2.1	Förvaltning.....	5
2.2	När arvsfonden får egendom.....	6
2.3	När arvsfonden avstår från egendom	7
2.4	Kostnader för förvaltning och administration	8
3	Beslut om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden	9
3.1	Nyskapande och utvecklande verksamhet.....	9
3.2	Redovisning och utvärdering av beviljat stöd	10
3.3	Projektmedel beslutade av Arvsfondsdelegationen.....	11
3.4	Registrering och handläggning av ärenden	12
3.5	Antal bifall och avslag av Arvsfondsdelegationen.....	12
3.6	Bifall och avslag fördelade på målgrupper.....	13
3.7	Geografisk fördelning av bifall och avslag	14
4	Fördelning av stöd 2008	15
4.1	Projekt inom de prioriterade områdena.....	15
4.2	Verksamhet till förmån för barn under 12 år.....	15
4.2.1	Exempel på projekt som beviljats medel under 2008.....	16
4.3	Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år.....	17
4.3.1	Exempel på projekt som beviljats medel under 2008.....	18
4.4	Verksamhet till förmån för personer med funktionsnedsättning	19
4.4.1	Exempel på projekt som beviljats medel under 2008.....	20
4.5	Lokalstöd.....	21
4.6	Årets guldkorn	22
5	Fördelning av stöd genom särskilda satsningar	23
5.1	Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.....	24
5.2	Ungas psykiska ohälsa	25
5.3	Nya särskilda satsningar.....	25
6	Information, uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning	26
6.1	Information	26
6.2	Uppföljning och utvärdering.....	28
6.2.1	Uppföljning	28
6.2.2	Utvärdering	30
6.3	Erfarenhetsspridning	31
7	Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling	32

7.1	Analys av fördelning av stöd 2008 avseende verksamhet till förmån för barn under 12 år	33
7.2	Analys av fördelning av stöd 2008 avseende verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år	34
7.3	Analys av fördelning av stöd 2008 avseende verksamhet till förmån för personer med funktionsnedsättning	35
8	Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden från och med 2008	36
8.1	Inriktning	37
8.1.1	Barnpolitik	37
8.1.2	Ungdomspolitik	38
8.1.3	Handikappolitik	38
8.2	Prioriterade områden	39
Bilaga 1	Resultaträkning m.m.	42
Bilaga 2	Tilldelade medel per område och organisation	52
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 juni 2009	66

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och avlägsnare släktingar uteslöts från arvsrätt vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting, skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden. Fonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

1.1 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt enligt förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

Arvsfondsdelegationen är en fristående så kallad nämndmyndighet. Delegationen (nämnden) utses av regeringen och består av en ordförande, en vice ordförande och fem andra ledamöter. Majoriteten i delegationen utgörs av sakkunniga utanför Regeringskansliet men ordförande är en statssekreterare i det departement som ansvarar för barn- och handikappfrågor, dvs. Socialdepartementet, och vice ordförande är en statssekreterare i det departement som ansvarar för ungdomsfrågor, dvs. Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

Den personal som handlägger ansökningar och är föredragande i Arvsfondsdelegationen är samlad i ett kansli inom Regeringskansliet. I kansliet arbetar 20 personer, 17 fast anställda, två projektanställda, samt en inhyrd person.

I betänkandet från Stabsutredningen (SOU 2008:22) behandlas bl.a. frågan om placering av Arvsfondsdelegationens kansli. I Budgetpropositionen för 2009 föreslog regeringen att lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden skulle ändras så att kansliets placering inte längre är reglerat i lag. Därefter har regeringen genom ändring i förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden infört en ny paragraf, 2 a §, med följande lydelse: *Personal i ett särskilt kansli inom Regeringskansliet handlägger stödärenden åt och är föredragande i Arvsfondsdelegationen.*

Medan Arvsfondsdelegationen har en tydlig roll när det gäller stödgivningen redovisar regeringen årligen förvaltningen av fonden och fördelningen av stöd ur fonden till riksdagen. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för delegationens verksamhet. Regeringen får, om det finns särskilda skäl, efter förslag från Arvsfondsdelegationen besluta att annan myndighet ska fördela visst stöd. Beslutet ska då avse en bestämd tidsperiod enligt lagen om Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond.

Kammarkollegiet har två uppgifter beträffande arvsfonden. Den ena är att företräda arvsfonden vid avvecklingen av dödsbon och den andra är att förvalta fonden och betala ut beviljat stöd efter rekvisition. Kammarkollegiet ska varje år lämna en redovisning till regeringen av förvaltningen av Allmänna arvsfonden. Redovisningen, som ska lämnas i samband med Kammarkollegiets årsredovisning, enligt lagen om Allmänna arvsfonden, innebär att Kammarkollegiets förvaltning av Allmänna arvsfonden blir föremål för granskning av Riksrevisionen inom ramen för årlig revision.

2.1 Kammarkollegiets förvaltning av Allmänna arvsfonden 2008

Kammarkollegiets kapitalförvaltning sker i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet. En tiondel av de medel som tillfallit fonden under ett år läggs till fonden. Återstoden får tillsammans med direktavkastning delas ut.

Tabell 1 visar att fondens bokförda värde den 31 december 2008 uppgick till 2 322 miljoner kronor och marknadsvärdet till 3 354 miljoner kronor. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets aktie-, aktieindex- och räntekonsortier. Under 2008 startade Kammarkollegiet ett aktieindexkonsortium.

Tabell 1 Fondens värdeutveckling, mkr

	2008	2007	2006	2005	2004
Bokfört värde					
Tillgångar	2 502	2 137	1 583	1 449	1 309
Skulder	180	150	117	133	310
Summa bokfört värde	2 322	1 987	1 466	1 316	999
Marknadsvärde					
Tillgångar	3 534	4 697	4 804	4 197	3 307
Skulder	180	150	117	133	310
Summa marknadsvärde	3 354	4 547	4 687	4 064	2 997

I tabell 2 ser vi att fonden vid utgången av 2008 hade 62,3 procent placerade i aktiekonsortiet, 9,8 procent i aktieindexkonsortiet, 27,2 procent i räntekonsortiet och 0,7 procent i likviditet. Fonden har också nettoköpt i aktiekonsortiet för 22 miljoner kronor, i aktieindexkonsortiet för 518 miljoner kronor och sålt i räntekonsortiet för 398 miljoner kronor. Erhållna utdelningar från konsortierna uppgick till 205,8 miljoner kronor.

Tabell 2 Tillgångarnas värdeförändring, mkr

Skr. 2008/09:125

Tillgångar	31 dec 2008	Netto- placerat	Värde- förändring	31 dec 2007	Dir.avk 2008
Räntekonsortiet	960	-398	41	1 317	63
Aktiekonsortiet	2 202	22	-1 169	3 349	123
Aktieindexkonsortiet	346	518	-172	0	18
Bankmedel	26	-5	0	31	2
Summa tillgångar	3 534	137	-1 300	4 697	206

Avkastning i räntekonsortiet var under året 7,8 (3,1) procent jämfört med index¹ 8,4 (3,2) procent. Avkastningen i genomsnitt per år för den senaste femperioden var 4,52 procent jämfört med index 4,2 procent.

Under år 2008 har aktiekonsortiet haft en avkastning på -35,1 (-4,8) procent att jämföra med index² -33,7 (1,4) procent. För den senaste femårsperioden har avkastningen i genomsnitt varit 2,13 procent per år att jämföra med index 5,0 procent. Siffrorna inom parentes avser 2007. En lägre vikt i aktier än riktmärket för placeringarna har medfört mervärde för fonden under året.

Under år 2008 har aktieindexkonsortiet haft en avkastning på -30,8 procent att jämföra index³ -30,6 procent.

Under året har fonden tillförts 557 (494) miljoner kronor från influtna arvsmedel och avkastning från kapitalförvaltningen. Utbetalningar av stöd för att främja ändamål och för administration av fonden har gjorts med 400 (371) miljoner kronor.

Kammarkollegiet har under 2009 låtit utföra en extern utvärdering av kapitalförvaltningen i de båda konsortierna. Utvärderingen som gäller för perioden 2004–2008 har utförts av Wassum Investment Consulting. Resultatet visar att räntekonsortiets positiva resultat de senaste fem åren är mycket konkurrenskraftigt medan aktieförvaltningens prestation ej har varit tillfredställande. Kammarkollegiet har under 2008 vidtagit åtgärder för att förbättra aktieförvaltningen. Bland annat lanserades ett aktieindexkonsortium i april 2008. Under sista kvartalet 2008 tillträdde ett nytt förvaltningsteam med en ny investeringsfilosofi och ett nytt arbetsätt. Den aktiva förvaltningen visade en positiv avkastning mot jämförelseindex under fjärde kvartalet. Som stöd i aktieförvaltningen har Kammarkollegiet också inrättat ett aktieplaceringsråd med seniora rådgivare. Regeringen avser följa utvecklingen.

2.2 När arvsfonden får egendom

Om någon avlider utan att efterlämna make eller närmare släktingar än kusiner får arvsfonden egendomen i arv om egendomen inte testamentarats till någon annan och detta testamente godkänns av Kammarkollegiet för fondens räkning.

Om den avlidne var änka eller änkling tillfaller arvet arvsfonden endast om det inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidne

¹ Stockholmsbörsens obligationsindex, Alla 1–3 år.

² 80 procent SIX30 Return Index Cap och 20 procent MSCI World Net developed.

³ SIX30 Return index Cap.

maken. En förutsättning för att dessa släktingar ska ärva är att de t.ex. inte uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de är berättigade till. Förutom genom arv kan fonden också få egendom genom bland annat förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente.

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden och fonden inte uteslutits från arv genom testamente ska Kammarkollegiet förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med boet. Vidare står den gode mannen under kollegiets tillsyn. När boutredningen är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden. Medlen tas upp i fondens redovisning vid den tidpunkt de betalas in till fonden.

Kammarkollegiet företräder arvsfondens intressen och ser till att dödsboet avvecklas på ett riktigt sätt. Under 2008 kom det in 1 612 arvsfondsärenden till kollegiet. Bland dessa fanns det ett testamente i 1 138 fall, med en begäran om att kollegiet skulle godkänna den avlidnas testamente till förmån för någon annan än fonden. De flesta testamentena godkändes av kollegiet. Antalet dödsbon där egendom, helt eller delvis, skulle avvecklas för arvsfondens räkning uppgick till 553 stycken. Under 2008 kom det in drygt 318 miljoner kronor netto till arvsfonden.

2.3 När arvsfonden avstår från egendom

Kammarkollegiet strävar efter att avveckla berörda dödsbon så snabbt som möjligt så att likvida medel kommer arvsfonden tillgodo och kan delas ut för dess ändamål.

I vissa fall får arv eller försäkringsbelopp som arvsfonden fått avstås till någon annan. Det får ske om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja.

Arv eller försäkringsbelopp får också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt.

Under 2008 kom det in 111 ansökningar om avstående till Kammarkollegiet.

Vidare får arv som utgörs av egendom av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårdssynpunkt avstås till en juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl, får arvsfonden avstå ett belopp av det arv som tillfallit fonden till den som tar emot egendomen för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen.

En sådan ansökan ska ges in till kollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden. Kollegiet beslutar om avstående när värdet av den egendom som ansökan avser inte överstiger två miljoner kronor enligt bouppteckningen. I övrigt beslutar regeringen om avstående. Under 2008 har beslut fattats om avstående från arv till ett bouppteckningsvärde av drygt 36 miljoner kronor.

Allmänna arvsfonden bekostar Kammarkollegiets förvaltning och administration av dödsboavveckling, fondförvaltning och utbetalningar av projektmedel. På samma sätt används fonden för att täcka Arvsfundsdelegationens kostnader för handläggning av projektansökningar och projektredovisningar samt för informations- och utvärderingsverksamhet. Kostnader för förvaltning och administration uppgick 2008 till totalt 34,5 miljoner kronor. Hur dessa kostnader utvecklats de senaste fem åren framgår av tabell 3.

Tabell 3 Förvaltnings- och administrationskostnader, mkr

	2008	2007	2006	2005	2004
Kammarkollegiet totalt	13,8	13,3	14,8	14,1	12,3
Dödsboavveckling m.m.	11,3	10,8	9,9	9,9	8,7
Fondförvaltning	2,1	2,0	4,5	3,8	3,2
Utbetalning av beviljat stöd	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Regeringskansliet/					
Arvsfundsdelegationen totalt	20,7	17,4	17,1	12,5	10,1
Personalkostnader	10,6	10,3	9,8	7,6	6,2
Förvaltningskostnader	5,0	4,8	4,6	3,7	1,6
Utåtriktade aktiviteter m.m.	5,1	2,4	2,6	1,2	2,3
Ungdomsstyrelsen totalt	0	0,5	1,8	2,1	1,9
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	34,5	31,2	33,7	28,7	24,3

Den mest noterbara utvecklingen av kostnaderna som redovisas i tabell 3 hänförs till Arvsfundsdelegationen. De ökade förvaltningskostnaderna för Arvsfundsdelegationen de senaste åren beror på att delegationen sedan den 1 juli 2004 betraktas som en från Regeringskansliet fristående myndighet. Det innebär att Arvsfundsdelegationen har ansvar för att betala en schablonkostnad för lokaler, IT och service. Schablonkostnaden uppgår till 270 000 kronor per anställd och år och är densamma för alla myndigheter som finns i Regeringskansliets lokaler. Dessa utgifter bestod tidigare av Regeringskansliet. Förutom detta har en förstärkning av delegationens kansli genomförts successivt under de senaste åren, samtidigt som informationsarbetet intensifierats.

Under 2008 genomfördes ett antal större aktiviteter för att uppmärksamma att det var 80 år sedan Allmänna arvsfonden bildades. Under året avslutades dessutom de av regeringen beslutade treåriga satsningar för att främja barn- och ungdomskultur samt motverka ungas psykiska ohälsa. Även detta genererade ökade kostnader under året. Slutligen kan nämnas att Arvsfundsdelegationens kansli under året flyttat till nya lokaler, vilket medförde ökade kostnader i form av inköp av ny utrustning med mera.

Tabell 4 visar hur stor andel av de beslutade projektmedlen som är driftskostnader för Arvsfundsdelegationen under 2008. Dessa uppgår till 5,2 procent enligt tabell 4. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader förutom utvärderingarna.

Tabell 4 Arvsfondsdelegationens driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel (procent)

Skr. 2008/09:125

	2008	2007	2006	2005
Andelen driftskostnader	5,2	4,9	5,6	3,9

Trots att driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationen har ökat kontinuerligt under perioden har kostnaderna i förhållande till beslutade projektmedel inte ökat i samma utsträckning. Förklaringen är att volymen beslutade projektmedel har ökat i ungefär samma takt som driftskostnaderna.

En annan indikator kan vara driftskostnaderna i förhållande till antalet beslut som fattas. I tabell 5 visas utvecklingen av dessa kostnader över tid.

Tabell 5 Arvsfondsdelegationens driftskostnader per beslut (kronor)

	2008	2007	2006	2005
Driftskostnader per beslut	12 200	12 400	12 100	8 900

Under tidigare år beviljades de enskilda projekten egna utvärderingsmedel, men sedan 2006 anlitar Arvsfondsdelegationen själv alla utvärderare som finansieras med arvsfondsmedel. Under 2008 var kostnaderna för dessa utvärderingsinsatser drygt 3,3 miljoner kronor. Om även dessa kostnader medräknas uppgår driftskostnaderna till 6,0 procent. Föregående år var samma andel 6,1 procent.

3 Beslut om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

Handläggning av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar, enligt lagen, om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Enligt förordning (2004:484) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen varje år lämna en verksamhetsberättelse till regeringen med en samlad redovisning av myndighetens stödgivning ur fonden. Verksamhetsberättelsen för det senaste verksamhetsåret ligger till grund för denna skrivelse.

3.1 Nyskapande och utvecklande verksamhet

Stöd ur Allmänna arvsfonden ska enligt lagen om Allmänna arvsfonden främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrup-

per; barn, ungdomar och personer med funktionshinder⁴. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Stöd beviljas som regel till organisationer som bedriver ideell verksamhet, dock kan offentlig huvudman beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Så kan till exempel en kommun beviljas stöd för att genomföra ett projekt i nära samarbete med en ideell förening, men det ställs då särskilt höga krav på att projektet är nyskapande. Ett projekt kan enligt praxis beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under normalt högst tre år och en plan ska finnas över hur verksamheten beräknas fortsätta efter projektets slut samt hur projektets erfarenheter ska tas till vara och spridas. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag och inte heller till reguljär föreningsverksamhet eller till organisationer som har funnits i mindre än ett år.

Projekt som beviljas stöd ska kunna bidra till att de berörda målgruppernas villkor och förutsättningar förbättras och utvecklas. En bedömning görs i vilken utsträckning företrädare för barn, ungdomar eller personer med funktionshinder själva är delaktiga i planeringen och genomförandet av projektet – en bedömning av den så kallade brukardelaktigheten. På samma sätt görs en bedömning av graden av nyskapande i projektet. Syftet är att ge stöd till projekt som kan verka framåtsyftande och inspirera andra organisationer att starta liknande verksamhet.

Stöd kan även lämnas till anläggningar, lokaler och utrustning till organisationer som bedriver ideell verksamhet, om det bedöms som särskilt angeläget. Den som beviljas stöd till lokaler eller anläggningar ska förbinda sig att under minst tio år använda den lokal eller den anläggning som stödet avser och med de villkor som förutsattes när stödet beviljades. Arvsfondsdelegationen kan medge undantag från dessa villkor, om det finns särskilda skäl. Under beredningen av ärenden om stöd till anläggningar, lokaler och utrustning inhämtas alltid uppgifter om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

3.2 Redovisning och utvärdering av beviljat stöd

Den som tagit emot stöd ur Allmänna arvsfonden ska senast det datum som anges i beslutet lämna en skriftlig redogörelse för eller utvärdering av utvecklingsarbetet. Dessutom ska en av revisor styrkt ekonomisk redovisning för hur det beviljade beloppet har använts lämnas till Arvsfondsdelegationen. Dessa redovisningar granskas och måste godkännas innan nya beslut om stöd kan fattas.

Utvärderingsverksamheten bedrivs genom att delegationen anlitar etablerade utvärderare. Se vidare under avsnitt 6.

⁴ Socialstyrelsen har, den 4 oktober 2007, beslutat beträffande termer på det handikappolitiska området. Termerna funktionshinder och funktionsnedsättning har getts följande definitioner: *Funktionsnedsättning* beskriver fysisk, psykisk och intellektuell funktionsförmåga. *Funktionshinder* beskriver i sin tur vad begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. I denna skrivelse används båda begreppen synonymt. Den nya terminologin bör få genomslag i den svenska lagstiftningen efter hand (prop. 2008/09:28).

Under året har 378 miljoner kronor fördelats till projekt, efter ansökan till Arvsfondsdelegationen. Projekten har ofta sammansatta syften och omfattar många gånger flera av arvsfondens målgrupper. I den statistik som redovisas har projekten kategoriserats utifrån deras huvudsakliga inriktning.

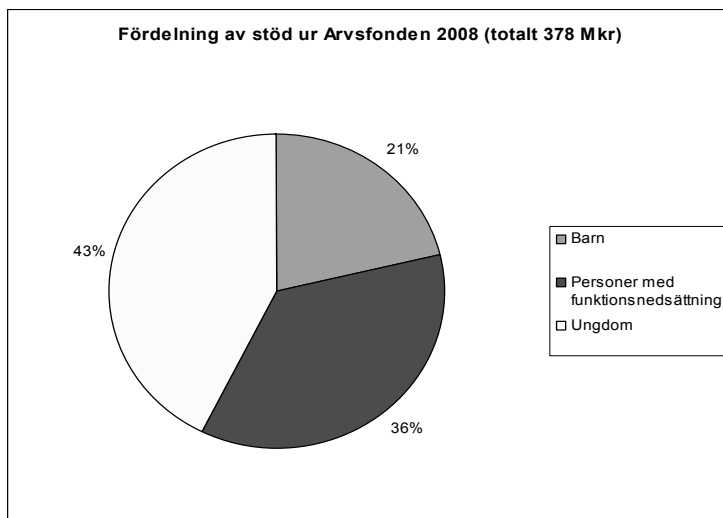
Av de cirka 378 miljoner kronorna, som är den största summan i Allmänna arvsfondens historia, har ungefär 334 miljoner fördelats genom löpande handläggning av organisationernas egna initiativ. Drygt 43 miljoner kronor har fördelats inom ramen för de två särskilda satsningar som Arvsfondsdelegationen ansvarat för. Tabell 6 visar utvecklingen av det stöd som beslutas av Arvsfondsdelegationen.

Tabell 6 Utveckling av fördelningen av stöd, mkr

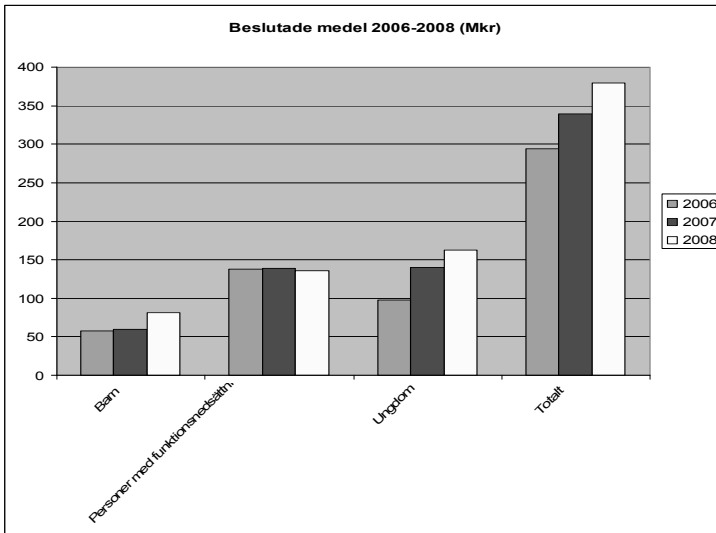
	2008	2007	2006	2005	2004
Fördelning av stöd	378	339	288,9	306,0	234,3

Diagram 1 visar den totala fördelningen av beslutade medel per målgrupp. Andelen barn- och ungdomsprojekt har fortsatt växa. Det betyder dock inte att projektmedlen till gagn för personer med funktionsnedsättning har minskat som vi kan se i diagram 2. Förklaringen är att det totala beloppet ökat. Projekt som riktar sig till barn med funktionsnedsättning och ungdomar med funktionsnedsättning redovisas under rubriken barn respektive ungdom.

Diagram 1

Som framgår av diagram 2 hänförs ökningen till barn- och ungdomsprojekt. Angivet i kronor har beviljade projekt med inriktning på ungdomar tredubblats över en femårsperiod.

3.4 Registrering och handläggning av ärenden

Under år 2008 inkom 1 999 ärenden till Arvsfondsdelegationen, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med året innan. Av ärendena var 1 586 ansökningar om stöd ur fonden, 383 redovisningar och 30 övriga ärenden. Antalet ansökningar från enskilda personer har minskat, vilket är positivt eftersom enskilda inte kan få stöd. Antalet ansökningar har ökat med 10 procent jämfört med förra året.

Tabell 7 Inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen

Inkomna ärenden	2008	2007	2006	2005	2004
Barn	423	364	405	386	418
Ungdom	927	838	794	675	577
Funktionshindrade	516	500	500	546	608
Inte fondens målgrupper	64	58	66	68	58
Enskilda	69	89	83	108	128
Totalt	1 999	1 849	1 848	1 783	1 789
Fördelade på:					
Ansökningar	1586	1 438	1 352	1 399	1 364
Övrigt ärende	30	43	45	24	12
Redovisningar	383	368	451	360	413
Totalt	1 999	1 849	1 848	1 783	1 789

3.5 Antal bifall och avslag av Arvsfondsdelegationen

Under 2008 har sammanlagt 1 698 beslut fattats efter ansökan. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av medel ur Allmänna arvsfonden. Tidigare kunde även regeringen fatta beslut om medel ur fonden, men fr.o.m. den 1 juli 2004 beslutar regeringen om fördelning av medel

endast i sådana fall där Arvsfondsdelegationen föreslagit att en annan myndighet ska fördela visst stöd. I tabell 8 redovisas antal beslut tagna av Arvsfondsdelegationen och regeringen efter ansökan, under åren 2004–2008. I tabellen redovisas också antal bifall, avslag samt övriga ärenden. Över en femårsperiod har beslutsvolymen ökat med nästan en tredjedel.

Tabell 8 Beslut tagna av Arvsfondsdelegationen

	2008	2007	2006	2005	2004
Bifall	436	369	387	400	347
Delegationen	436	369	387	399	246
Regeringen	0	0	0	1	101
Avslag	1 184	911	926	926	871
Övriga ärenden	78	122	98	84	64
Totalt	1 698	1 402	1 411	1 410	1 282

Arvsfondsdelegationen har beslutat att avslå 1 184 ansökningar. Orsakerna till avslag har bland annat varit att projekten inte bedömts vara tillräckligt nyskapande, att ansökan kommit från en offentlig huvudman utan samarbete med ideella organisationer eller avsett verksamhet som redan finns som ordinarie verksamhet. Andra ansökningar har avslagits på grund av att de avsett kostnader för enstaka arrangemang, att de gällt internationell verksamhet eller att ansökan kommit från enskilda personer eller nystartade föreningar.

3.6 Bifall och avslag fördelade på målgrupper

Tabell 9 visar att i genomsnitt har drygt en fjärdedel av ansökningarna, exklusive ansökningar från enskilda personer, beviljats stöd under 2008. Andelen ansökningar för målgruppen personer med funktionshinder som fått bifall är 40–50 procent, samt 20–35 procent för målgrupperna barn och ungdomar.

Tabell 9 Fördelning av antal bifall och avslag på målgrupper

Bifall delegationen	2008	2007	2006*)	2005	2004
Barn	95	66	83	99	76
Ungdom	183	163	139	122	48
Funktionshindrade	158	140	154	178	122
Antal projektbeslut	436	369	376	399	246

Bifall regeringen

Barn	0	0	0	0	30
Ungdom	0	0	0	1	11
Funktionshindrade	0	0	0	0	60
Antal projekt	0	0	0	1	101
Totalt antal bifall	436	369	376	400	347

Avslag

Barn	237	194	181	204	181
Ungdom	620	433	479	403	337
Funktionshindrade	210	163	139	155	173
Inte fondens målgrupper	48	32	44	56	52
Enskilda	69	89	83	108	128
Totalt antal avslag	1 184	911	926	926	871

*) För 2006 anges antalet projekt och inte antalet projektbeslut

Drygt hälften, 198 miljoner kronor, av de medel som beslutades under 2008 gick till nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en rikshandikapporganisation som tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Den andra hälften, nästan 180 miljoner kronor fördelades till enskilda lokala och regionala projekt över hela landet i enlighet med tabell 10.

Tabell 10 Regional fördelning av beviljade medel, tkr

Län	Antal avslagna ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Summa tkr
Stockholm	307	71	58 314
Västra Götaland	150	42	30 905
Skåne	152	29	23 982
Örebro	23	12	9 557
Norrbottn	39	14	9 309
Östergötland	32	12	8 380
Västerbotten	46	15	7 700
Jönköping	38	11	6 320
Uppsala	14	11	4 472
Kalmar	25	4	4 320
Värmland	32	6	3 651
Gävleborg	51	6	2 933
Kronoberg	30	6	2 608
Västernorrland	40	4	1 868
Västmanland	20	2	1 468
Halland	17	2	1 373
Dalarna	35	3	1 201
Blekinge	13	2	622
Jämtland	15	1	596
Gotland	11	0	0
Södermanland	24	0	0
Totalt	1 114	253	179 579

Om redovisningen görs i antal projekt är nästan 60 procent (253 projekt) av beviljade projekt av lokal och regional natur, medan resterande 183 projekt utgörs av nationella projekt. Noterbart är att inga lokalprojekt i Södermanlands och Gotlands län fick bifall under året.

Fler ansökningar kommer från föreningar i storstadsområdena, vilket är naturligt eftersom dessa områden har både fler invånare och fler föreningar.

Som redovisats i avsnitt 3.6 fördelade Arvsfondsdelegationen sammanlagt 378 miljoner kronor till 436 projekt under 2008.

I avsnitt 4.1 redovisas fördelningen av medel inom de av regeringen prioriterade områdena och i avsnitten 4.2–4.4 redogörs för det fördelade stödet 2008 uppdelat på målgrupperna barn, ungdomar och personer med funktionshinder. I avsnitt 4.6 presenteras Årets guldkorn 2008.

På Arvsfondsdelegationens webbplats, www.arvsfonden.se, finns en projektdatabas med beskrivningar av samtliga projekt som fått medel ur Allmänna arvsfonden 2008.

4.1 Projekt inom de prioriterade områdena

Av tabell 11 framgår att nästan 204 miljoner kronor har fördelats till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Det motsvarar 54 procent av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2008.

Tabell 11 Projektfördelning inom de prioriterade områdena, tkr

Prioriterade områden	Antal projekt	Summa tkr
Ökat tillträde till arbetsmarknaden	33	25 664
Motverka våld, trakasserier och mobbning	27	39 969
Information och tillämpning av FN:s barnkonvention	7	6 669
Föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap	17	19 210
Främjande av psykisk och fysisk hälsa	61	38 940
Demokrati och delaktighet	41	49 385
Delaktighet i kulturlivet	30	19 340
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	5	4 922
Totalt	221	204 099

De av regeringen prioriterade områdena förändrades till stor del inför 2008, vilket innebär att dessa områden inte fullt ut har slagit igenom i projektverksamheten.

4.2 Verksamhet till förmån för barn under 12 år

Under 2008 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelningen av drygt 80 miljoner kronor till verksamhet för barn, se tabell 12. Det innebär en ökning med 15 miljoner kronor eller 23 procent jämfört med 2007. De största förändringarna mellan 2007 och 2008 är ökningen av projekt som omfattar "Familjestöd" och "Barn i utsatta situationer". Under året har 90 projekt beviljats bidrag.

Tabell 12 Verksamhet till förmån för barn under 12 år (tkr)

Projektändamål	Antal projekt	Summa tkr
Bemötande	2	994
Demokrati/delaktighet	4	3 617
Familjestöd	15	15 212
Fritid/Idrott	7	5 305
Förebyggande av brott/våld/mobbning	4	4 805
Hjälpmedel	4	2 991
Information/utbildning	18	14 526
Integration	8	4 404
Kost/motion	1	800
Kultur	3	3 253
Rehabilitering	1	266
Särskild satsning, barn- och ung- domskultur	9	7 615
Tillgänglighet	2	2 875
Barn i utsatta situationer	12	13 920
Totalt	90	80 583

I *bilaga 2* redovisas samtliga organisationer som tilldelats medel samt beviljat belopp till dessa.

4.2.1 Exempel på projekt för barn under 12 år som beviljats medel under 2008

Delaktighet i kulturlivet

Projektet Barnkulturhuset Palatset

Föreningen Zingo ska bygga hus för barnkultur i Gamla Riksarkivet på Riddarholmen i Stockholm. Syftet är att skapa och pröva former, metoder och modeller för barnens inflytande i processen, under och efter uppbyggnadsperioden. Verksamheten ska ge barn möjlighet till ett brett utbud av teater, musik, dans, barnfilmsbiograf och barnkonstverkstad, såväl i traditionell bemärkelse som i nyskapande och experimenterande. Barns och ungdomars delaktighet ska genomsyra all verksamhet. Det åtta våningar höga huset ska heta Palatset och bli till en känd hemvist för barnkultur i ett brett perspektiv.

Information och tillämpning av FN:s barnkonvention

Projektet Barn på landsbygd

Länsbyggerådet i Östergötland visar utifrån barnets perspektiv på den situation som utgör vardagen för barn på landsbygden och för deras familjer. Projektet samlar med hjälp av barn och ungdomar in och presenterar goda exempel på hur landsbygdsbarnens särskilda behov tillgodoses i olika delar av landet samt visar hur situationen kan förbättras så att barnperspektivet i högre grad kan genomsyra planer och styrdokument i kommunerna.

Projektet genomförs på följande nio platser i landet: Pålänge i Kalix kommun, Offerdal i Krokoms kommun, Venjan i Mora kommun, Ekesjö i Finspångs kommun, Styrso i Göteborgs kommun, Vedum i Vara kommun, Sankt Anna i Söderköpings kommun, Rydsnäs i Ydre kommun och Böda i Borgholms kommun. Ett råd inom projektet genomförde ett barn- och ungdomskonvent i maj 2009 med fokus på landsbygdsfrågor. Barn och ungdomar från de nio kommunerna kommer att på olika sätt diskutera hur de vill att det ska vara att leva på landsbygden. En seminarierie med tre regionala seminarier anordnas och goda exempel presenteras. Under våren 2009 anordnas i samarbete med Länsstyrelsen i Östergötland en konferens med temat Barn och unga på landsbygden.

Föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap

Projektet Stöd till barn och ungdomar som förlorat ett nyfött syskon

Spädbarnsfonden är en ideell rikstäckande organisation. Föräldrar med egen erfarenhet av att förlora barn utgör grunden för föreningens arbete. I projektet bildas samtalsgrupper med män och kvinnor med syfte att diskutera vad för praktiskt och känslomässigt stöd som behövs i denna situation. Vilka råd vill föräldrar ge till andra föräldrar som mist ett barn och som har syskon till barnet. Vilka råd vill föräldrarna ge till personal som möter föräldrar som mist ett barn. Den andra delen av projektet är att via Spädbarnsfondens hemsida samla in data som ska analyseras och sammanställas och leda till ett handlingsprogram.

4.3 Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år

Fördelningen av stöd till målgruppen ungdomar hade en fortsatt positiv utveckling under 2008. Sammanlagt beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 162 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden till verksamhet för och av ungdomar, fördelade på totalt 181 projekt som framgår av tabell 13. Det innebär en ökning med 22 miljoner kronor, eller drygt 15 procent, jämfört med 2007. De största ökningarna har skett inom projektändamålen Arbete/sysselsättning och Demokrati/delaktighet samt inom de två särskilda satsningarna på barn- och ungdomskultur och att förebygga ogas psykiska ohälsa.

Tabell 13 Verksamhet för ungdomar 12–25 år

Skr. 2008/09:125

Projektändamål	Antal projekt	Summa tkr
Arbete/sysselsättning	14	10 798
Bemötande	1	1 441
Demokrati/delaktighet	27	27 819
Drogförebyggande	1	1 506
Fritid/Idrott	21	11 863
Förebyggande av brott/våld/mobbning	18	29 976
Hjälpmedel	2	1 417
Information/utbildning	4	5 452
Integration	6	6 809
Jämställdhet/könsroller	19	15 427
Kost/motion	1	710
Kultur	5	2 969
Psykisk ohälsa	6	4 153
Särskild satsning, barn- och ungdomskultur	26	21 877
Särskild satsning, ungas psykiska ohälsa	24	13 884
Ungdomar i utsatta situationer	6	5 943
Total	181	162 044

I *bilaga 2* redovisas samtliga organisationer som tilldelats medel samt beviljat belopp till dessa.

4.3.1 Exempel på projekt för ungdomar 12–25 år som beviljats medel under 2008

Motverka våld, trakasserier och mobbning

Akta huvudet

Detta pilotprojekt är ett samarbete mellan Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Studieförbundet i Norra Storstockholm, Unga KRIS och Karolinska Institutet University Press, KIUP. Syftet är att minska våld bland unga människor, med fokus på våld mot huvudet. Detta görs genom att arbeta med ungdomars attityder och förhållningssätt till våld, öka deras förståelse för våldets mekanismer, fördjupa deras kunskaper om våldets konsekvenser samt belysa kopplingen mellan våld och droger. Målet är att ta fram och testa metoder för informations- och påverkansarbete, t.ex. i form av interaktiv film, workshops, föreläsningar, påverkansprogram, enskilda samtal, en webbportal, böcker, m.m. Konceptet kommer att testas i samarbete med unga och med personer som arbetar med unga.

Demokrati och delaktighet

Magma – Mer för fler

Projektet genomförs av Föreningen Ungdomens Hus i Uppsala och går ut på att skapa ett fritids- och kulturcentrum där ungdomar ges verkligt inflytande över verksamheten. Tanken är att Magma ska fungera som en spindel i nätet i Uppsalas kulturliv och bli en naturlig länk mellan undergrund och etablerat, utkant och city, kultur och samhälle samt ungdoms- och vuxenvärld. Verksamheten kommer att bestå av en stationär och en

mobil del, där den stationära kommer att ha sin bas i Ungdomens hus. Projektets mobila verksamhet ska förflyttas mellan områden, fritidsgårdar, skolor och andra mötesplatser med hjälp av en buss. Denna mobila del kommer att fungera uppsökande i syfte att ge fler unga möjlighet att ta del av projektet och för att nå grupper som annars inte skulle delta. Projektet fokuserar på delaktighet och möjliggör möten mellan ungdomar som vanligtvis inte träffas, samt mellan ungdomar och vuxna. Skr. 2008/09:125

Främjande av fysisk och psykisk hälsa

Egalia

RFSL Stockholm vill i det här projektet motverka och förebygga psykisk ohälsa bland unga HBT-personer (homo- och bisexuella ungdomar samt unga transpersoner) och utveckla deras deltagande i samhälls- och kulturlivet. Målsättningen är att skapa en mötesplats där unga HBT-personer kan bygga ärliga relationer genom en bra kombination av fritidsgårdsverksamhet, utbildning, samtalsgrupper och individuellt stöd. Det finns inga liknande verksamheter i landet där unga HBT-personer kan träffas i miljöer fria från alkohol. Under sina två första år har Egalia varit öppet för ungdomar två kvällar i veckan. Flertalet av besökarna har deltagit i ledarledda samtalsgrupper som arbetat med frågor som komma-utprocessen och identitet. Andra aktiviteter har varit att spela teater, göra en tidning om HBT-frågor, en självförsvarskurs samt studie- och museibesök. Ungdomarna är med och styr innehållet i aktiviteterna, samtalsgrupperna och de utbildningar som skapas.

4.4 Verksamhet till förmån för personer med funktionshinder

Under 2008 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelningen av drygt 135 miljoner kronor till verksamhet för personer med funktionshinder, se tabell 14. Det är en minskning med tre miljoner kronor jämfört med 2007. De största förändringarna är ökningen av projektmedel och antal projekt angående demokrati/delaktighet och rehabilitering, samt minskningen av medel till projekt för familjestöd. Minskningen har samband med att motsvarande projektändamål ökade för målgruppen barn under 12 år. Även projekt som rör barn med funktionshinder redovisas under målgruppen barn.

Tabell 14 Verksamhet till förmån för personer med funktionshinder, tkr

Skr. 2008/09:125

Projektändamål	Antal projekt	Summa tkr
Arbete/sysselsättning	21	19 261
Bemötande	4	2 530
Demokrati/delaktighet	19	24 418
Familjestöd	2	300
Fritid/idrott	4	2 733
Förebyggande av brott/våld/mobbning	4	4 074
Hjälpmedel	9	3 322
Information/utbildning	30	33 058
Integration	1	1 414
Kost/motion	5	2 722
Kultur	8	6 877
Organisationsutveckling	2	4 325
Psykisk ohälsa	12	6 344
Rehabilitering	21	14 111
Särskild satsning, ungas psykiska ohälsa	1	116
Tillgänglighet	13	9 466
Totalt	156	135 071

I *bilaga 2* redovisas samtliga organisationer som tilldelats medel samt beviljat belopp till dessa.

Under 2008 erhöll sju projekt, som riktar sig direkt till äldre personer med funktionsnedsättning, stöd ur fonden. Den totala summan av projektstödet uppgick till nästan fem miljoner kronor.

4.4.1 Exempel på projekt för personer med funktionshinder som beviljats medel under 2008

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Nationellt kunskapscenter för bostadsanpassning

Syftet med projektet är att genom information och utbildning om bostadsanpassning underlätta för personer med funktionsnedsättning att leva självständigt i en väl fungerade bostad. Målgrupp för projektet är personer som behöver bostadsanpassning, handläggare av ärenden om bostadsanpassning, tillverkare av bostadsanpassningsprodukter m.fl. Projektet ska skapa en IT-portal med information om bostadsanpassning och en utställning av produkter i virtuellt uppbyggda miljöer. Projektet genomförs av Riksförbundet för Trafik-, Olycksfalls- och Polioskadade, RTP, i samarbete med bland annat De Handikappades Riksförbund, DHR, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR, Reumatikerförbundet och Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, RBU.

SFI-hjälplärare med funktionshinder

Föreningen Macken i Växjö reparerar prylar som annars skulle ha slängts på kommunens återvinningsstationer. Försäljning sker i Mackens butik. Föreningen har för närvarande möbel-, cykel-, elektronik- och textilverkstad. Syftet är att erbjuda meningsfulla arbeten åt människor med funktionsnedsättning och samtidigt bedriva en alternativ SFI-undervisning för personer med utländsk bakgrund. Pedagogiken bygger på att SFI-eleverna handleds av personer med funktionsnedsättning, som själva har erfarenhet av att arbeta i verkstäder. Handledarna rekryteras genom Försäkringskassan. Språket som eleverna har med sig från verkstäderna i form av arbetsblad eller ordlistor tas sedan upp i svenskundervisningen av utbildad svensklärare och går igenom med böjningsformer, verbformer etcetera. Svenskundervisningen är förlagd till Mackens verkstäder. Projektet samarbetar med Försäkringskassan i Växjö och Handikapprörelsens Idé- och Kunskapscentrum. Att kombinera en rehabiliteringsinsats med en nyskapande inlärningsmetod för SFI är nytt i detta projekt.

Rehabilitering*Hund i vården – ny metod inom vård och omsorg*

Målet med projektet är att rätt tränade vårdhundsteam ska börja användas i äldreboenden för människor med demens och i rehabilitering för barn och vuxna som haft stroke eller har andra förvärvade hjärnskador. Projektet riktar sig till personal inom vård och omsorg med intresse för denna metod, till hundägare som vill utbilda sig och sin hund att ingå i vårdhundsteam och till politiker och andra beslutsfattare som vill ha information om hur hundar kan användas inom vård och omsorg. Metoden "Hund i vården" ska införas i ett antal äldreboenden och rehabiliteringsenheter genom konkret stöd, information och utbildningsinsatser. Vid projektets slut ska metoden vara en naturlig del av enheternas löpande verksamhet. Genom material och den metodik för utbildningar och införande som tagits fram, liksom genom modeller för policier och riktlinjer för vårdenheter, ska införandet underlättas på ytterligare enheter runt om i landet. Föreningen Hälsans Natur genomför projektet i samverkan med Uppsala kommun, Demensförbundet, STROKE – Riksförbundet, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft och Svenska Service- och Signalförbundet. Projektet är inne på sitt andra år.

4.5 Lokalstöd

Ideella föreningar kan få stöd för den del av kostnaderna för ny-, om- och tillbyggnad av lokaler som krävs för att föreningen ska kunna genomföra en nyskapande och utvecklande verksamhet.

Under 2005 ändrades gällande praxis så att det numera räcker att verksamheten i lokalen/anläggningen är nyskapande och utvecklande på orten. Kravet på nyskapande är därmed lägre än för projektstödet. Den genomförda förändringen har lett till att stödformen har haft en markant

positiv utveckling under den senaste fyraårsperioden (se tabell 15). Detta har gynnat föreningslivet, särskilt har de mindre orterna fått störst fördel av möjligheterna att få lokalstöd. Som exempel på föreningar som under året fick stöd ur arvsfonden för att bygga lokaler för nyskapande och utvecklande verksamhet kan nämnas Finspångs Kanotklubb, Arvidsjaurs Ryttaförening, Strövelstorps Gymnastik- och Idrottsförening och Alfta-Ösa Orienteringsklubb.

Tabell 15 Fördelning av lokalstöd

	2008	2007	2006	2005	2004
Antal lokalstödsprojekt	23	19	11	12	4
Beviljade lokalstödsprojekt (mkr)	15,5	12,9	7,0	4,3	1,8

4.6 Årets guldkorn

Sedan 2006 utser Arvsfondsdelegationen årligen ”Årets guldkorn”. Guldkorn är långsiktiga och nyskapande projekt som har lyckats både engagera och aktivera de som kommit i kontakt med verksamheten. År 2008 tilldelades tre projekt, ett för var och en av fondens målgrupper, vardera 55 000 kronor för att sprida information om sin verksamhet. Nedan ges en beskrivning av de uppmärksammade projekten.

Tyst teater gör sig hörd

Sveriges Dövas Riksförbunds treåriga projekt har varit inriktat på att utveckla barn- och ungdomsteater på teckenspråk. Tyst teater har tidigare arbetat framför allt mot en vuxen publik. Men döva barn och ungdomar har också stort behov av att se god, professionell teater på sitt eget förstaspråk, svenskt teckenspråk.

Projektets yttersta mål är att stärka utbudet av scenkonst på teckenspråk för barn och ungdomar så att döva barn kan ges bättre förutsättningar att uppleva professionell scenkonst. Projektet har haft som första delmål att genom teatern bygga broar mellan döva och hörande. Det andra delmålet har varit möjlighet till att ny dramatik skrivs och skapas direkt på teckenspråk, utan en översättning från svenska som mellanled. Detta så att dövas egen röst förs direkt in i vårt gemensamma kulturliv. Under projektets tredje år har inriktningen främst varit på ungdom i tonåren. Med stöd av Statens Kulturråd har en helt ny pjäs skrivits utifrån teckenspråket och på teckenspråk tillsammans med ungdomar med egna erfarenheter. Den nyskrivna pjäsen ger en verklighetsbild av döva ungdomarnas tankar och levnad under tiden i gymnasiet.

Livskunskap i skolan får barnen att växa

Föreningen Kyrka Samhälle har arbetat förebyggande med alla elever och skolpersonal i Gylle skola i Borlänge. Syftet har varit att ge elever och skolpersonal motivation och självtillit, att stärka den emotionella och

sociala kompetensen och att utveckla relationerna mellan olika grupper inom skolan. Skr. 2008/09:125

Tillsammans har Föreningen Kyrka Samhälle, IF Tunabro, Arbetslinjen Klippan och Gylle skola, utvecklat en kompetenshöjande verksamhet för elever i årskurs 7–9 i Gylle skola. Elever som riskerar att hamna i ett socialt utanförskap och har svårt att tillgodogöra sig undervisningen, erbjuds en åttaveckorskurs. Under tre dagar per vecka arbetar eleverna sedan med att utveckla en egen handlingsplan. Så småningom ska de kunna återgå till sina ordinarie klasser. Kurserna leds av extern personal från Klippan, tillsammans med ett team av lärare och elevvårdspersonal. De ideella ledarna i IF Tunabro har samarbetat med skolan för att involvera eleverna i sin verksamhet. Parallellt med projektet har även övrig skolpersonal fått utbildning för att kunna utveckla samarbetet och sprida erfarenheterna till andra.

Vägen vidare till återhämtning

Ett samverkansprojekt mellan Riksförbundet för Social och Mental hälsa (RSMH) och FoU-enheten Psykiatri Södra.

Projektets syfte har varit att genom djupintervjuer samla kunskaper och erfarenheter från personer som återhämtat sig från allvarliga psykiska problem. Dessa livsberättelser har, tillsammans med tidigare återhämtningsforskning, utgjort grunden för en omfattande kampanj under namnet Återhämtningsprojektet. Projektet har åstadkommit en rad publikationer och konferenser men framförallt studiecirkelverksamhet och utbildnings-satsningar till brukare och personal över hela landet. Detta har handlat om att ta till vara, utveckla och föra ut metoder för självhjälp, dialog och fokusgrupper med brukare, personal och närstående. Återhämtning som begrepp används inom den engelska och amerikanska brukarrörelsen. Det innefattar delvis tidigare begrepp som bot (medicinskt) och rehabilitering, men går även bortom dessa begrepp och innefattar hela individens situation. Brukaren spelar en avgörande roll i sin egen återhämtning. Återhämtning är ett resultat av inre och yttre processer: tankar, det man läser, aktiviteter och möten med andra. Ett studiematerial har tagits fram av de samverkande organisationerna. Materialet består av sammanställt och systematiserad återhämtningskunskap, insamlad genom enkäter och djupstudier. Dessa har inhämtats från personer som har återhämtat sig från psykiatrisk vård och omsorg. Materialet har använts i studiecirklar, självhjälps-, dialog- och nätverksgrupper. En hemsida har utvecklats där studiematerialet finns tillgängligt. En webbplats som ger möjlighet till erfarenhetsutbyte m.m. har också upprättats.

5 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen kan avsätta medel ur Allmänna arvsfonden för ett visst ändamål genom en så kallad särskild satsning. Om det finns särskilda skäl får regeringen, efter förslag från Arvsfondsdelegationen,

besluta att en annan myndighet ska fördela visst stöd. Fram till den 1 juli 2004 var det regeringen som hade möjlighet att fatta beslut om att avsätta medel för särskilda satsningar. Under 2008 har delegationen fördelat stöd till två temaområden för särskilda satsningar. Det ena gäller utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet och det andra gäller insatser för att motverka och förebygga ohälsa. Fördelning av stöd genom särskilda satsningar visas i tabell 16.

Tabell 16 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar, tkr

Satsning	Antal projekt	Summa tkr
Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet	35	29 492
Motverka och förebygga ungas psykiska ohälsa	25	14 000
Totalt	60	43 492

5.1 Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande

Regeringen beslutade 2004 att avsätta 60 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden under tre år till en särskild satsning för att stödja projekt som avser att utveckla barn och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och eget skapande.

Satsningen startade den 6 april 2005. En referensgrupp tillsattes enligt direktiven med representanter från Statens kulturråd, Ungdomsstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting samt den av regeringen tillsatta Aktionsgruppen för barnkultur.

Satsningen som avslutades under 2008 har resulterat i bifall till 55 av cirka 400 projektansökningar. Den sammanlagda summan utbetalda medel beräknas bli strax över 100 miljoner kronor, eftersom många av projekten är fleråriga och sannolikt kommer att få stöd under ytterligare ett till två år framåt.

Projekten har uppvisat ett brett utbud av kulturella och skapande aktiviteter. Majoriteten av projekten har genomförts av föreningar och organisationer som arbetar med kultur av olika slag. Därutöver finns också ett antal studieförbund och handikapporganisationer som genomfört projekt. Endast ett projekt har genomförts av en organisation bildad på etnisk grund. Flera projekt har genomförts i samarbete med offentliga huvudmän.

Projekten finns över hela landet med tonvikt på storstadsregionerna. Projekten har i denna satsning mestadels inriktat sig på att pröva och utveckla nya arbetsformer inom fältet barns och ungas delaktighet i kulturlivet. Föreställningar, utställningar och konserter som ofta är själva kärnverksamheten inom kultursektorn har tillåtits att ingå som ett medel i projekten, men inte som projektets huvudsyfte.

Regeringen beslutade 2004 om en treårig satsning med syfte att motverka ungas psykiska ohälsa. Ideella organisationer har under denna period kunnat söka pengar ur fonden för att utveckla metoder hos föreningslivet för att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa. De prioriterade områdena för satsningen är att stärka ungdomars tilltro och förmåga att påverka sin egen vardag. Det innebär bland annat att tillsammans med vuxna utveckla metoder att motverka problem som redan uppstått, att ideella organisationer samarbetar med offentliga samhällsorgan och att arbeta för att förebygga stress. Satsningen som avslutades 2008 omfattar 38 projekt och 60 miljoner kronor.

Satsningen startade den 6 april 2005. En referensgrupp tillsattes med representanter från Folkhälsoinstitutet, Stockholms Universitet, Socialstyrelsen samt experter inom Regeringskansliet, för att bland annat bedöma inkomna ansökningar. En bedömningsmall togs fram och användes för att kvalitetssäkra bedömningarna. Sveriges Kommuner och Lands-ting, Rädda Barnen, BRIS, organisationer inom skolhälsovård, socialvård, psykiatri och ungdomsorganisationer informerades om satsningen vid ett flertal konferenser och seminarier.

Resultatet av satsningen fram till april 2008 redovisades vid konferensen *Tillbaka till Livet*, på Norra Latin i Stockholm i november 2008. I programmet medverkade unga från cirka 15 projekt spridda över hela landet.

Erfarenheterna från projekten visar på ett stort antal ohälsofrågor, behov av insatser för nya verksamheter, målgrupper och nya arbetsmetoder. De rör alltifrån arbetslösa till avhoppare från sekter, och teaterupp-sättningar liksom individuell behandling. Många av projekten har drivits av eller haft nära samröre med professionella inom området. Att ha kunskap om sin livssituation, att träffa andra i samma livssituation som sin egen och att ha tillgång till sociala arenor är exempel på möjliga skydds-faktorer som enligt utvärderingen identifierats genom projekten. Tretton projekt var knutna till socialt inriktade organisationer, åtta till intresse-organisationer, sju till ungdomsorganisationer och fyra till organisationer bildade på etnisk grund.

Projekten finns över hela landet med tonvikt på storstadsregionerna.

5.3 Nya särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen har under 2008 beslutat att initiera två nya sär-skilda satsningar.

Vi deltar! – En ny ungdomssatsning

Vi deltar! är en särskild satsning på ungdomsprojekt som utvecklar nya metoder, modeller och mötesplatser för dialog kring demokrati, delaktig-het och mänskliga rättigheter. Projekt som ingår i satsningen ska bidra till att ungdomar mellan 12 och 25 år får bättre möjligheter att påverka samhället och sin egen livssituation.

Särskilt prioriterade är projekt av och med unga i utsatta situationer och unga i stadsdelar eller glesbygd med ett utbrett utanförskap.

Delegationen kommer att genomföra ett brett informations- och mobiliseringsarbete kring *Vi deltar!*. För att särskilt nå de prioriterade grupperna kommer till exempel existerande och blivande ungdomsprojekt, -föreningar och -nätverk erbjudas stöd inför arbetet med att formulera sin ansökan.

Alla projekt i satsningen kommer att ingå i ett nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Arvsfondsdelegationens webbplats kommer att utvecklas till en virtuell mötesplats för blivande, nya och mer erfarna projektledare från hela landet.

Fördel barn! – En arvsfondssatsning för de yngsta

FN:s barnkonvention är utgångspunkten för satsningen *Fördel barn!*. Syftet med satsningen är att erbjuda stöd till projekt där barn och företrädare för barn tillsammans utvecklar former, modeller och metoder som främjar barnets delaktighet och inflytande. Projekt som ingår i satsningen ska stärka barnets rättigheter och uppmuntra barnets egen motivation till utveckling samt trygga barnets vardag i enlighet med barnkonventionen.

Särskilt prioriterade är projekt av och med barn i risk att hamna i en kriminell livsbana, barn som mobbas eller diskrimineras, barn i utsatta familjesituationer, barn i rättsprocesser eller annan kontakt med ordningsmakten, barn med psykisk ohälsa, barn med funktionsnedsättning, barn som utnyttjas sexuellt genom exempelvis barnpornografi och ”grooming” på nätet samt barn med ätstörningar.

Informationsinsatser kommer att riktas till aktörer där barn befinner sig i sin vardag, som till exempel ideella föreningar, förskolan, skolan och socialtjänsten. Utöver ovan angivna områden bör medel liksom tidigare kunna ges till utvecklingsprojekt inom områden som i dag inte kan förutses. Det är angeläget att ge utrymme för organisationernas egna initiativ till utvecklingsprojekt inom nya områden. Projekten kan dessutom ha sammansatta syften och omfatta flera av fondens målgrupper.

6 Information, uppföljning, utvärdering och erfarenhetspridning

6.1 Information

Målet för Arvsfondsdelegationens kommunikationsarbete 2008 var att öka allmänhetens, ideella föreningars och organisationers kunskap om fonden så att den övervägande delen av föreningarna och organisationerna ska känna till arvsfondens ändamål, användningsområde och verksamhet.

Arvsfondsdelegationens verksamhet för 2007 redovisades i en tryckt verksamhetsberättelse i början av året. Den distribuerades till ideella föreningar och organisationer, till kommuner och till relevanta delar av Regeringskansliet. Verksamhetsberättelsen publicerades också som en

nedladdningsbar pdf-fil på delegationens webbplats. En folder med information om Arvsfondsdelegationens verksamhet trycktes i en ny utgåva.

Under året arrangerades fyra introduktionsdagar för nya projektledare. Till dessa bjöds också föreningsansvariga i ett antal kommuner in att delta.

Arvsfondsdelegationen deltog i manifestationen Stoppa Gatuvåldet, i Stockholm i februari, arrangerad av Stoppa Gatuvåldet, Stockholms stadsteater och Beckmans Designhögskola. I april deltog delegationen i NPF-Forum – Kunskap gör skillnad – i Västerås, en konferens som vänder sig till alla som vill veta mer om neuropsykiatriska funktionshinder.

Under 2008 avslutades de båda treåriga särskilda satsningarna. Barn- och ungdomskultursatsningen uppmärksammades särskilt genom att Arvsfondsdagen 2008 utformades på temat kultur. För att sammanfatta satsningen på att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa arrangerades konferensen Tillbaka till livet i Stockholm i oktober 2008.

Arvsfondsdagen genomfördes på Stockholmsmässan. Drygt 800 personer från ideella organisationer, kommuner och forskarvärlden deltog och bjöds under dagen på föreläsningar, utställning och seminarier. Ett urval av de projekt som beviljats stöd ur fonden presenterade sina projekt. Utmärkelsen Årets guldkorn delades också ut.

Allmänna arvsfonden inrättades 1928. 80-årsjubileumet år 2008 uppmärksammades i festskriften Arvspolitik och sociala frågor, som gavs ut under året. I denna redovisas en sammanställning och analys av verksamheter som fått stöd ur fonden över tiden, hur bedömningarna av de många ansökningarna har gått till och hur arvsfondens roll förändrats i takt med samhällsutvecklingen. Denna studie är utarbetad av professor Roger Qvarsell och finns att ladda ned från www.arvsfonden.se.

Arvsfondsdelegationens tillgänglighetsanpassade webbplats, www.arvsfonden.se, har under året växt i omfång och en nyare version av den tekniska plattformen har införts.

Arvsfondsdelegationen har under året bevakat medias rapportering om projektverksamheten i nätbaserade medier. Av de 787 unika artiklarna om Arvsfondsdelegationen och dess projekt kom 363 från lokalmedia. Arvsfonden har också omnämnts i pressmeddelanden och i andra myndigheters rapportering till media.

En viktig informationskanal är Arvsfondsdelegationens digitala nyhetsbrev med koppling till webbplatsen. Sex nyhetsbrev producerades under 2008 och antalet prenumeranter ökade från cirka 1 900 till cirka 2 300 i slutet av året. Två SIFO-undersökningar genomfördes under året i syfte att mäta allmänhetens och ideella föreningarnas kunskap om Allmänna arvsfonden. Den ena riktades mot allmänheten, den andra mot ideella föreningar som arbetar med arvsfondens målgrupper och föreningsansvariga tjänstemän i kommunerna. Undersökningarna visar att såväl allmänhet som föreningsliv i hög utsträckning betraktar arvsfonden som något positivt. Kunskapen om Arvsfondsdelegationens verksamhet är dock relativt låg hos allmänheten. Hos föreningslivet och framförallt hos föreningsansvariga är kunskapen däremot betydligt högre.

Under 2009 kommer informationsarbetet att syfta till att ytterligare öka antalet ansökningar som kan beviljas stöd ur fonden, sprida information om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde samt

sprida de resultat och den kunskap som kommer av projekten. Särskild vikt kommer att läggas vid att sprida information om de prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden som regeringen anger i denna skrivelse.

Arvsfondsdelegationen kommer under året att starta en social och virtuell mötesplats på Internet för pågående arvsfondsprojekt, föreningsansvariga i kommunerna samt ideella föreningar som vill starta ett arvsfondsprojekt. På webbplatsen kommer användarna bland annat att få möjlighet att testa sin projekttid, prenumerera på uppdateringar av webbsidor och en förbättrad sökfunktion. De elektroniska nyhetsbrev och pressmeddelanden kommer att användas för att nå ut med aktuella handlingar och nyheter.

Till Arvsfondsdelegationens introduktionsdagar inbjuds projektledare för nya projekt samt föreningsansvariga från landets kommuner. De kommuner vars föreningsliv de senaste åren fått minst stöd ur arvsfonden kommer framöver att prioriteras i detta sammanhang. De kommunala tjänstemännen får information om Arvsfondsdelegationens verksamhet och hur fondens medel används samt om hur de själva kan sprida denna information och de resultat och den kunskap som erhålls genom projekten.

Arvsfondsdagen kommer att hållas under sista kvartalet 2009. Arvsfondsdelegationen planerar att medverka vid ett antal mässor och konferenser under året samt fortsätta besöka projekten och delta i olika projektarrangemang.

Kommunikationsarbetet kommer fortlöpande att följas upp genom bland annat de olika statistikverktyg för webb, nyhetsbrev och media-bevakning som finns.

6.2 Uppföljning och utvärdering

I Arvsfondsdelegationens uppgifter ingår att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av stöd som beviljats. Riksdag, regering, myndigheter, landsting, kommuner och olika intresseorganisationer m.fl. kan ha intresse av projekten och de resultat som uppnåtts. Den som beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden ska inom en viss tid efter mottagandet av medlen skriftligen redovisa hur medlen har använts.

Utvärderingsverksamheten bedrivs genom att delegationen anlitar etablerade utvärderare för att värdera, tillvarata och synliggöra de kunskaper och erfarenheter som organisationer och föreningar skaffar sig i projekten.

6.2.1 Uppföljning

Arvsfondsdelegationen följer upp vilka organisationer som söker, vilka som beviljas medel och vilka som får avslag samt var i landet organisationerna finns. Inkomna projektredovisningar granskas och utgör viktiga beslutsunderlag när delegationen tar ställning till projektets fortsättning. Redovisningarna används dessutom för att kategorisera avslutade projekt efter överlevnadsgrad. Från och med 2008 görs en särskild uppföljning

av vilka projekt som riktar sig till enbart män respektive kvinnor och antal projekt som har manliga respektive kvinnliga projektledare.

Organisationer och föreningar som beviljats medel ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår inkomma med en redovisning av projektet. Redovisningen ska, förutom en ekonomisk redovisning som godkänts av auktoriserad eller godkänd revisor, innehålla en detaljerad beskrivning av hur projektet har utvecklats och vilka resultat som uppnåtts. Att ställa krav på dokumentation, men ändå inte avskräcka mindre föreningar och organisationer som är ovana att driva projekt, är en grannliga uppgift.

Redovisningar från avslutade projekt granskas och kategoriseras i fyra olika grupper utifrån den egna slutredovisningen och i kompletterande diskussioner med kansliet. Kategoriseringen avser inte att bedöma om projekten är bra eller dåliga, utan syftar till att ge kunskap om vilka spår, resultat eller effekter som arvsfondsmedlen har lämnat.

Kategori 1, Projekt som inte lämnar några spår

I denna kategori finns projekt där det inte finns några spår av de intentioner som organisationen hade med sin projektplan. Dessa projekt lyckades inte genomföra den verksamhet de har beviljats medel för.

Kategori 2, Projekt som genomfört den verksamhet som planerats

I denna kategori finns projekt som har gjort precis det som stod i projektplanen. Till exempel en film, en teaterföreställning eller en handbok. Dessa projekt har genomförts, men inte lämnat några synliga spår i det fortsatta arbetet.

Kategori 3, Erfarenheterna från projektet lever vidare

I denna kategori finns projekt där man exempelvis har tagit fram en metod eller en handlingsplan som nu används i organisationen eller i kommunen. Erfarenheterna tas tillvara, men det kan vara svårt att få en uppfattning om i vilken utsträckning det sker. Majoriteten av de projekt som 2008 återfinns i denna kategori handlar om nya arbetssätt och metoder. Verksamheterna och kunskaperna lever vidare inom den egna organisationen så som t.ex. Riksorganisationen Suicid Prevention som har tagit fram ett studiematerial för stöd till efterlevande som nu används i studiecirkel runt om i landet.

Kategori 4, Verksamheten lever vidare

I denna kategori finns projekt där verksamheten lever vidare. De finansieras av organisationen själv eller har helt eller delvis tagits över av exempelvis en kommun eller finansieras med statliga medel. Ett exempel på sådana projekt som slutredovisats under året är Riksorganisationen mot sexuella övergrepp vars verksamhet Hopp nu finns på tio platser i landet. Av de sammanlagt 24 projekt som lever vidare finansieras 13 av offentlig sektor. I ytterligare två fall är offentlig sektor med som delfinansierare. Övriga 12 projekt finansieras av organisationerna själva. De verksamheter som bedrivs i projekten handlar i huvudsak om kultur och olika slag av stöd. Majoriteten av projekten riktar sig till personer med funktionshinder.

Kansliets genomgång av de 106 slutredovisningar som inkom under 2008 utmynnar i följande kategorisering av projektens överlevnadsgrad. Tabell 17 visar att 58 projekt, eller 54 procent av erfarenheterna från projekten lever vidare.

Tabell 17 Projektens överlevnad

Överlevnadskategori	1	2	3	4
Antal projekt	5	43	34	24

6.2.2 Utvärderingar

Sex utvärderingar som omfattar 138 projekt har avslutats under 2008. Tre av dessa utvärderingarna behandlar de särskilda satsningar som regeringen har fattat beslut om – Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande, Ungas psykiska ohälsa samt Ideella Navigatorcentra för unga. Se vidare Arvsfondsdelegationens webbplats.

Erfarenheter från utvärderingarna

Utvärderingarna som redovisats under året visar att arvsfondsmedlen skapat en rad olika mötesplatser där organisationer och offentlig sektor samverkat kring ett vitt spektrum av frågor.

De aktuella utvärderingarna visar också på vikten av att ta tillvara målgruppens egna erfarenheter, förväntningar och resurser. Ett av kriterierna för att få medel från arvsfonden är en hög delaktighet från målgruppen. Projekten handlar därmed i många fall om att skapa förutsättningar för att människor ska kunna vara med och påverka.

En idéhistorisk studie av Arvsfonden

Utöver de utvärderingar som presenteras har delegationen också initierat en idéhistorisk studie av Allmänna arvsfonden, Arvspolitik och sociala frågor – Allmänna arvsfonden och ett samhälle i förändring. Det finns i dag inte någon genomarbetad historisk beskrivning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och roll i samhället. Inte heller finns det någon sammanställning och analys över tid över vilka verksamheter som fått stöd ur fonden, hur bedömningarna av de många ansökningarna gått till och hur den här processen har förändrats. Arvsfondsdelegationen har därför initierat en arkivstudie för att få kunskap om vilken roll fonden spelat för att påverka och driva fram sociala förändringar under de gångna 80 åren.

En första delstudie som mynnat ut i en festskrift har presenterats under 2008. Den visar på den roll som Arvsfondsdelegationens verksamhet kunnat spela som komplement till de mer regelstyrda statliga myndigheterna och kommunala verksamheterna inom det sociala området. Studien kommer att redovisas i sin helhet under 2010.

Under 2008 har ytterligare åtta utvärderingar påbörjats som omfattar drygt 300 projekt. Tre av dessa är tematiska utvärderingar av organisationer bildade på etnisk grund där barn, gender och demokrati står i fokus. Andra tematiska utvärderingar som har påbörjats under året är projekt kring dövblindhet, gamla och nya organisationer, mäns våld mot kvinnor och barn, psykiska funktionshinder samt en samhällsekonomisk utvärdering av Unga KRIS.

Uppföljning och utvärdering 2009

Under 2009 kommer flera nya utvärderingar att initieras. Två av dessa avser de särskilda satsningarna *Vi deltar!* och *Fördel barn!* som startar under året. Andra teman som är aktuella för utvärdering är projekt som vänder sig till äldre och projekt som rör föräldrastöd.

Utvärderingar med följande teman kommer att slutredovisas under 2009; Arvsfonden genom tiderna, Autism och autismliknande tillstånd, ADHD och DAMP, Islam och muslimer i Sverige, Skolans arbete med sexualitet och samlevnad, Stöd till föräldrar som har ett intellektuellt begåvningshandikapp, Lugna Gatans etablering i Göteborg och Malmö samt Mäns våld mot kvinnor.

6.3 Erfarenhetsspridning

Som nämnts under avsnitt 6.1 informerar Arvsfondsdelegationen löpande och på olika sätt om sin verksamhet och om projekten. Målet för Arvsfondsdelegationens arbete med erfarenhetsspridning är att sprida resultaten till i första hand organisationer som bedriver ideell verksamhet och till bl.a. kommuner och landsting för att de ska kunna ta till sig och börja använda nya metoder och modeller som utvecklats med stöd ur Allmänna arvsfonden. Även de projekt som inte helt lyckats uppnå sitt mål kan ge viktig kunskap.

Att sprida kunskaper och erfarenheter från projekten är i första hand en uppgift för de organisationer som får projektstöd. I anvisningarna för ansökan understryks därför att projektansökan bör innehålla en plan för dokumentation och erfarenhetsspridning. Erfarenheter från avslutade projekt sprids även till berörda handläggare inom Regeringskansliet. Arvsfondsdelegationen bidrar till att främja extern erfarenhetsspridning genom hemsidan www.arvsfonden.se. I Arvsfondsdelegationens projekt-databas redovisas projekt utifrån projektområde, län och målgrupp. Det finns även möjlighet till fritextsökning. Genom erfarenhetsspridningen kan kontakter knytas mellan pågående projekt på olika platser i landet. Tips och idéer kan erhållas genom avslutade projekt som också redovisas i databasen.

Rapporterna från de utvärderingar som avslutats under året finns publicerade i fulltext på webbplatsen. De presenteras också vid seminarier där utvärderarna tillsammans med ett antal projekt delger sina resultat och erfarenheter. Seminarierna vänder sig till Regeringskansliet, myndigheter och organisationer samt de projekt som ingår i studien. Under 2008 hölls

sex seminarier. Sammanlagt har ca 228 personer från Regeringskansliet, myndigheter och organisationer deltagit i seminarierna. Skr. 2008/09:125

På Arvsfondsdelegationens webbplats finns information om pågående och avslutade utvärderingar. Under 2008 har 13 456 slutrapporter från tolv slutredovisade utvärderingar laddats ner. Under samma period har kortversioner av samma utvärderingar laddats ner 4 348 gånger och listorna över projekten som ingår i studierna drygt 5 000 gånger.

7 Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringens bedömning: Arvsfondsdelegationen har under 2008 fördelat totalt nästan 378 miljoner kronor i projektmedel vilket är den största summan i arvsfondens historia. Den största ökningen har skett bland projekt till förmån för målgruppen ungdomar där ökningen är 22 miljoner kronor jämfört med året innan. Regeringen, som tidigare är uttryckt oro över utvecklingen av medelsfördelningen till förmån för just den målgruppen, konstaterar med tillfredsställelse att Arvsfondsdelegationen inte bara lyckats vända den negativa trenden utan fördelat mer pengar för målgruppen ungdomar än något tidigare år.

Arvsfondsdelegationens verksamhet har generellt utvecklats positivt och i enlighet med den reform som genomfördes den 1 juli 2004. Stödet har under 2008 fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och till de av regeringen prioriterade områdena. Regeringen välkomnar de särskilda satsningar för barns och ungdomars delaktighet och inflytande, som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om under året.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen ska enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ange den kommande inriktningen av fondens stödgivning. Det gör regeringen bl.a. genom att ange sådana prioriterade områden som är angelägna att utveckla. Av Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse för 2008 framgår att drygt 204 miljoner kronor av de beslutade medlen gick till projekt inom de prioriterade områdena för 2006–2008. Det motsvarar 54 procent av de av Arvsfondsdelegationen beslutade medlen för året, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. I sin skrivelse till riksdagen 2007 avseende medel fördelade 2006 angav regeringen nya prioriterade områden. Dessa nya prioriteringar har gällt sedan 2008. Eftersom många projekt sträcker sig över flera år kan detta vara en förklaring till att andelen projekt inom de prioriterade områdena minskar tillfälligt. Regeringen anser att det är önskvärt att andelen ökar i takt med att de nya prioriterade områdena får genomslag, och avser att noga följa utvecklingen på området.

Regeringen bedömer att kostnaderna för administration för Arvsfondsdelegationen är låga i förhållande till de medel som myndigheten beslutar om, se avsnitt 2.4.

Antalet ansökningar om medel från arvsfonden har ökat över de senaste fem åren vilket tyder på att de informationsattsningar som Arvsfondsdelegationen löpande genomför ger goda resultat.

Arvsfondsdelegationen redovisar även den geografiska fördelningen av beviljade medel. Drygt hälften, 198 miljoner kronor, av de medel som beslutades under året gick till nationella projekt medan den andra hälften fördelades till lokala eller regionala projekt. Vad gäller de regionala projekten är det tydligt att storstadsområdena både har flest avslag och flest beviljade ansökningar och det är också de som fått störst summa projektmedel beviljade. Projekt i Stockholm beviljades till exempel drygt 58 miljoner kronor och projekt i Västra Götaland nästan 31 miljoner kronor. Södermanland och Jämtland beviljades inte några medel alls. Regeringen finner ingen anledning att ifrågasätta Arvsfondsdelegationens fördelning då det framstår som rimligt att den, åtminstone till en viss del, återspeglar antalet organisationer som finns representerade i de olika områdena. Det är dock positivt att delegationen planerar särskilda informationsinsatser till föreningsansvariga i de kommuner vars föreningsliv de senaste åren fått minst stöd ur fonden.

Riksdagen har tidigare framfört att det vore önskvärt med en jämställdhetsredovisning av de projekt som beviljats medel ur arvsfonden. Under 2007 införde Arvsfondsdelegationen ett system för detta och i 2008 års verksamhetsberättelse lämnas för första gången en sådan redovisning. I de drygt 100 projekt som slutredovisats under året var 60 procent av projektledarna kvinnor och 40 procent män. Både kvinnliga och manliga projektledare är verksamma i en rad olika typer av organisationer. Men medan männen inriktar sig på ett fåtal verksamhetsområden, som i huvudsak berör personer med funktionshinder och kultursattningar av olika slag, är kvinnors engagemang mera utspritt. När det gäller lokalstöd är män projektledare i samtliga åtta verksamheter som redovisats under året.

Av de projekt som Arvsfondsdelegationen beviljade stöd under 2008 riktar sig 27 antingen till enbart män eller enbart kvinnor. Av dessa riktar sig 10 till pojkar och män. Mansorganisationer genomför två av dem. Fem projekt ska skapa killgrupper där pojkar kan utbyta erfarenheter. Tre riktar sig till män med invandrabakgrund för att samtala om heder och omskärelse respektive föräldraskap.

Av de 17 projekt som riktar sig till flickor och kvinnor drivs fyra av kvinnoorganisationer. Sju projekt har som syfte att stärka flickor och fem handlar om mäns våld mot kvinnor.

Regeringen anser att rutinerna för jämställdhetsredovisning bör utvecklas från den kartläggning som nu införts, till en mer kvalificerad redovisning inför kommande verksamhetsår.

7.1 Analys av fördelning av stöd 2008 avseende verksamhet till förmån för barn under 12 år

Regeringen angav i förra årets skrivelse att det skulle vara önskvärt med fler projekt som rör barn i åldrarna 0–12 år och att regeringen avsåg att noga följa utvecklingen inom detta område. Utvecklingen har i detta avseende varit positiv under 2008. Fördelning av stöd till målgruppen

barn i åldrarna 0–12 år under 2008 har ökat liksom antalet projekt som tilldelats medel. Antalet ansökningar rörande projekt för barn i åldrarna 0–12 år, som kommit in till Arvsfondsdelegationen, har ökat från 364 under 2007 till 423 under 2008. Antalet projekt som beviljats medel har också ökat, från 66 till 90. Det fördelade beloppet har ökat från 65 miljoner kronor, inklusive särskilda satsningar, till drygt 80 miljoner kronor. Detta är det högsta beloppet som någonsin tilldelats projekt för barn under 12 år. Det kan dock noteras att det ändå är hälften av det belopp som tilldelats projekt för ungdomar i åldrarna 12–25 år.

Regeringen kan konstatera att under året har projektmedel beviljats till samtliga av de prioriterade områden som regeringen lyfte fram för barn i åldrarna 0–12 år från och med 2008. Såvitt regeringen kan bedöma har Arvsfondsdelegationen gjort en väl avvägd prioritering av projekt inom dessa angivna områden utifrån de ansökningar som kommit in.

Regeringen anser att det behövs ett fortsatt utvecklingsarbete när det gäller att finna framgångsrika arbetsätt för att genomföra barnkonventionens intentioner på lokal nivå i frågor som rör barn och unga. Regeringen har tidigare också betonat att det är viktigt att integrera och synliggöra barnperspektivet i frågor som rör barn och unga, att öka och stärka varje barns möjlighet till inflytande och delaktighet i kultur- och samhällslivet och inom den fysiska planeringen.

Enligt vad regeringen erfårit ingår frågor kring barns inflytande och delaktighet och barns rättigheter, på samma sätt som tidigare, som en allmän värdegrund för projekt som beviljats medel från Allmänna arvsfonden under 2008. I många ansökningar hänvisas t.ex. till barnkonventionens principer om barnets bästa och barns och ungas rättigheter.

Antalet projekt som beviljats medel – liksom det sammanlagda beviljade beloppet – för att göra FN:s barnkonvention känd och tillämplad har emellertid minskat under 2008 i förhållande till föregående år. Regeringen ser därför positivt på den nya särskilda satsning som initierats.

Regeringen anser att det är värdefullt att ideella organisationer med stöd från Allmänna arvsfonden även fortsättningsvis tar initiativ till att arbeta med frågor som anknyter till barnkonventionens intentioner. Det är också angeläget att organisationerna redovisar hur barnkonventionens intentioner har tillämpats och uppfyllts.

7.2 Analys av fördelning av stöd 2008 avseende verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år

Fördelningen av stöd till målgruppen ungdomar 12–25 år uppgick till 162 miljoner kronor under 2008. Detta innebär en ökning i medelstilldelning för målgruppen med över 15 procent jämfört med 2007. Regeringen uttryckte en oro över utvecklingen avseende projektstöd till ungdomar i skrivelsen för budgetåret 2004 och uppmanade Arvsfondsdelegationen att analysera nedgången samt överväga att utarbeta riktade informationsinsatser för att öka antalet projektansökningar. Sedan dess har fördelningen av stöd till målgruppen ungdomar ökat med hela 118,6 miljoner kronor eller 273 procent. Regeringen ser mycket positivt på denna utveckling.

Ökningen av medelstilldelningen för målgruppen kan, som regeringen noterade i förra årets skrivelse, till viss del förklaras av att stöd till projekt till förmån för ungdomar med funktionshinder från och med 2006 räknas in bland ungdomsprojekten och inte längre redovisas under målgruppen personer med funktionshinder. En annan förklaring till ökningen är också de särskilda satsningar på barns och ungdomars delaktighet i kulturlivet samt på ungdomars psykiska ohälsa som genomfördes 2004–2008 och som medförde en personalförstärkning av kansliet. En stor del av ökningen kan troligen även härledas till den informationssatsning som gjorts och till de aktiva åtgärder för att få in ansökningar från denna målgrupp som vidtagits. Detta har lett till att fler ansökningar inkommit till Arvsfondsdelegationen.

Regeringen välkomnar den nya särskilda satsningen på ungdomsprojekt som utvecklar nya metoder, modeller och mötesplatser för dialog kring demokrati, delaktighet och mänskliga rättigheter. Detta är en satsning som borgar för en fortsatt god utveckling när det gäller fördelning av stöd till målgruppen ungdomar 12–25 år.

Genom att understryka att ungdomar ska vara delaktiga i planering och genomförande av alla projekt som rör dem, anser regeringen att Arvsfondsdelegationen tar fasta på att ungdomars kunskaper och erfarenheter är en viktig resurs, vilket är en av utgångspunkterna för ungdomspolitikerna.

Slutligen konstaterar regeringen att de medel som avsatts för de två särskilda satsningarna på att utveckla barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet samt på att motverka och förebygga ungas psykiska ohälsa har fördelats under året.

7.3 Analys av fördelning av stöd 2008 avseende verksamhet till förmån för personer med funktionsnedsättning

Fördelningen av medel till målgruppen personer med funktionshinder uppgick 2008 till drygt 135 miljoner kronor fördelat till 156 olika projekt (se tabell 14). Det är en minskning med cirka 3 miljoner jämfört med året innan. Antalet projekt har dock ökat från 140 till 156 projekt mellan 2007 och 2008. Projektansökningar som fick avslag ökade både till antalet och andelen i förhållande till beviljade ansökningar jämfört med föregående år; från 163 (2007) till 210 (2008).

I avsnitt 3.6 redovisas orsakerna till avslag på projektansökningar. En vanlig orsak till avslag är att projektet inte bedömts vara tillräckligt nyskapande.

Det bör även i detta sammanhang nämnas att projekt som riktar sig till barn och ungdomar med funktionshinder sedan 2006 redovisas under rubriken verksamhet till förmån för barn under 12 år respektive verksamhet för ungdomar 12–25 år.

Under året har 41 projekt som rör barn med funktionshinder fått stöd ur fonden motsvarande drygt 41 miljoner kronor. 28 projekt till gagn för ungdomar med funktionshinder har fått stöd med drygt 23 miljoner kronor. Om även dessa projekt skulle räknas in under verksamhet till förmån

för personer med funktionshinder uppgår totalsumman för målgruppen till 199 miljoner kronor, vilket utgör 53 procent av det totala belopp som utbetalades under 2008. Detta är ett tillfredsställande resultat enligt regeringen.

Regeringen angav ett nytt område som prioriterat förra året, nämligen projekt som syftar till att göra FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning känd. Under 2008 beviljade delegationen 5 projekt till ett belopp av nästan 5 miljoner kronor angående konventionen. Intresset för detta område kan förväntas stiga eftersom konventionen nu är ratificerad och har trätt ikraft.

Regeringen noterar att äldre personer omfattas av många projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning även om inte äldre är en utpekad målgrupp för Allmänna arvsfondens verksamhet. Utöver att det beslutas om medel till ett antal projekt som avser personer som är äldre, omfattas äldre personer av många projekt inom området funktionshinder eftersom t.ex. demens, synskador, hörselskador, rörelsehinder och de flesta andra funktionsnedsättningar är vanligast förekommande i högre åldrar. Detta är helt i överensstämmelse med regeringens bedömning av hur medlen kan användas.

8 Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden från och med 2008

Regeringens bedömning: Det stöd som ges ur Allmänna arvsfonden bör medverka till att stärka barns, ungdomars och funktionshindrade personers ställning i samhället genom att främja deras rättigheter och inflytande samt öka målgruppernas livskvalitet och hälsa. Stödet bör också främja jämställdhet. Pågående och eventuella framtida särskilda satsningar, liksom prioriterade områden, bör bidra till att generera ny kunskap och nya erfarenheter inom områdena barn, ungdom och funktionshinder. Regeringen avser att uppmärksamt följa såväl stöd-givningen till enskilda projekt som pågående och eventuella nyttillkommande satsningar för att se vilken ny kunskap eller vilka nya metoder som framkommit och hur dessa kan påverka politikområdena barn, ungdom och handikapp.

Skälen för regeringens bedömning: Medel som fördelas ur Allmänna arvsfonden ska stimulera till verksamhet som innebär utveckling och att nya idéer prövas. Verksamheten ska ha ideell karaktär vilket betyder att stödet i första hand ska ges till organisationer som bedriver ideell verksamhet. Verksamheten ska vidare vara till förmån för arvsfondens målgrupper; barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Det arbete som utförs av ideella organisationer och andra frivilliga sammanslutningar är viktigt för att utveckla verksamhet på de berörda målgruppernas egna villkor. I detta ligger att målgruppens upplevelse och erfarenhet av vad som är utvecklande och nyskapande har stor betydelse. Ett sådant arbete kan också vara ett komplement till vad offentliga huvudmän erbjuder.

Det stöd som ges ur Allmänna arvsfonden bör generellt sett medverka till att stärka barns, ungdomars och funktionshindrade personers förutsättningar att bryta eventuellt utanförskap. Genom att främja och utveckla goda levnadsvillkor, livskvalitet, delaktighet, jämlikhet, jämställdhet och hälsa för fondens målgrupper kan deras ställning i samhället stärkas.

I enlighet med propositionen Allmänna arvsfonden och Arvsfondsdelegationens organisation m.m. (prop. 2002/03:136, bet. 2003/04:SoU3, rskr. 2003/04:68) ska Arvsfondsdelegationen kunna besluta om särskilda satsningar inom områden som är angelägna att utveckla. Enligt propositionen, som riksdagen ställde sig bakom, bör andelen medel som avsätts ur Allmänna arvsfonden till särskilda satsningar inte öka jämfört med de närmast föregående åren. Om det finns särskilda skäl får regeringen efter förslag från Arvsfondsdelegationen besluta att annan myndighet ska fördela stöd. Beslutet ska då avse en bestämd tidsperiod.

De särskilda satsningar på barns och ungdomars delaktighet i kulturlivet samt på ungdomars psykiska ohälsa som initierades 2004 avslutades under 2008. Arvsfondsdelegationen har beslutat att avsätta minst 60 miljoner kronor under tre år till en särskild demokrati- och värdegrundssatsning för unga (under rubriken Vi deltar!) samt minst 30 miljoner kronor till en treårig satsning på barns delaktighet och inflytande (under rubriken Fördel barn!). Satsningarna ligger i linje med regeringens beslut om att demokrati och delaktighet respektive FN:s barnkonvention är prioriterade områden från och med 2008.

8.1 Inriktning

8.1.1 Barnpolitik

Regeringens politik för barnets rättigheter syftar till att ta till vara och stärka barnets rättigheter och intressen i samhället, med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Den nationella barnrättspolitikerna utgår från målet att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet, delaktighet och inflytande. Till grund för regeringens politik ligger en strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige, som riksdagen godkände i mars 1999. I regeringens skrivelse Barnpolitiken – en politik för barnets rättigheter (skr. 2007/08:111) redogör regeringen för barnpolitikens inriktning och prioriteringar under de kommande åren och hur regeringen avser stärka barnkonventionens genomslag i samhället. Barnets bästa ska vara vägledande vid allt beslutsfattande, inget barn får diskrimineras, barn och unga ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt. Föräldrarna har ansvaret för barnets vård och fostran och samhället ska bidra till att stödja föräldrarna så att alla barn garanteras trygga och goda uppväxtvillkor.

Dessa principer är viktiga för barns och ungas uppväxtvillkor och bör även fortsättningsvis vara viktiga för Arvsfondsdelegationens fördelning av medel till verksamhet för barn under 12 år. Barns egna upplevelser, synpunkter och erfarenheter av vad som är utvecklande och nyskapande är viktigt att ta till vara och har betydelse för inriktningen av fondens stödverksamhet. Frivilliga organisationer kan aktivt bidra med verksam-

8.1.2 Ungdomspolitik

Målen för den nationella ungdomspolitiken är att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd och att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande. Dessa mål antogs av riksdagen i december 2007 (prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:KrU1, rskr. 2007/08:58). Ungdomspolitiken ska ge ett helhetsperspektiv på ungas livssituation och syfta till att alla ungdomar ska ha goda möjligheter och förutsättningar att utvecklas samt ha inflytande över sin vardag. Detta bör utgöra en utgångspunkt i arbetet för fondens målgrupp ungdomar mellan 12–25 år.

Unga människors erfarenheter och kunskaper är en viktig resurs, och en viktig del av samhällets utveckling. Ungdomar är inte bara en resurs på tillväxt för framtiden, utan ungdomars kunskaper, erfarenheter, värderingar och perspektiv är också viktiga här och nu. En central utgångspunkt för regeringens ungdomspolitik är därför ungdomars möjlighet till inflytande och delaktighet. Ungas egna organisationer är en viktig kanal för ungdomar att söka sina egna vägar till delaktighet och inflytande lokalt, nationellt och internationellt.

8.1.3 Handikappolitik

De nationella målen för handikappolitiken är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet samt jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder. Det handikappolitiska arbetet ska inriktas särskilt på att

- identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionshinder,
- förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionshinder,
- ge barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

Målen och inriktningen antogs av riksdagen den 31 maj 2000 och bör utgöra en utgångspunkt i arbetet för fondens målgrupp personer med funktionshinder.

Regeringens prioriteringar inom verksamheten till förmån för personer med funktionshinder tar sin utgångspunkt i de handikappolitiska målen. Sverige ratificerade den 15 december 2008 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen trädde ikraft för Sveriges del den 14 januari 2009. Med anledning av att regeringen hade undertecknat konventionen den 30 mars 2006 och avsåg ratificera konventionen, förde regeringen in konventionen som ett nytt prioriterat område förra året, se vidare under avsnitt 8.2 Prioriterade områden.

Regeringen valde att kraftigt reducera antalet prioriterade områden i regeringens skrivelse till riksdagen avseende medel fördelade 2006 (Skr.2006/07:125). Detta för att öka tydligheten gentemot Arvsfondsdelegationen och underlätta för organisationer att ansöka. De prioriteringar som angavs förra året ligger fast för 2010, med ett förtydligande under rubrikerna Delaktighet i kulturlivet samt Föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap.

Samtliga prioriteringar gäller för fondens tre målgrupper om inget annat anges. Detta eftersom de tre målgrupperna har mycket gemensamt och att ett projekt kan beröra fler än en av målgrupperna. Regeringen vill i sammanhanget understryka att målgruppen personer med funktionshinder även omfattar vuxna och äldre personer.

Projekt som syftar till att göra FN:s barnkonvention känd och tillämpad

Det är angeläget att FN:s barnkonvention genomförs och att dess målsättning blir känd och tillämpad på olika nivåer i samhället, särskilt i barns och ungas vardag, bland olika yrkesgrupper och bland beslutsfattare. I detta ingår att integrera och synliggöra barnperspektivet i projekt för ökad delaktighet och ökat inflytande i skolan, inom socialtjänsten, inom hälso- och sjukvården, inom rättsväsendet, i kultur- och samhällslivet, inom fysisk planering och i barns lek- och utemiljö. Det är viktigt att medel från arvsfonden kan bidra till att finna former och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger varje barn möjlighet till självständighet, inflytande och delaktighet i frågor som berör honom eller henne.

Demokrati och delaktighet

Det är viktigt att stärka målgruppernas inflytande i samhället på lokal, regional och nationell nivå. Ungdomars möjlighet till att utveckla nya former att organisera sig och bedriva samhällsinriktat arbete bör särskilt prioriteras, liksom utvecklingen av metoder för jämställdhets- och mångfaldsarbete i målgruppernas intresseorganisationer. Även projekt som syftar till att öka ideella organisationers kunskap om mänskliga rättigheter och arbete mot diskriminering i alla former bör prioriteras. Det är också angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att ta bort de hinder för full delaktighet och jämlikhet i samhället som finns för kvinnor och män med funktionshinder samt till att stärka barns, ungdomars och funktionshindrade personers möjligheter att bryta eventuellt utanförskap.

Föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap

Olika metoder för föräldrautbildning och föräldrastöd behöver prövas och utvecklas i syfte att främja hälsa och att förebygga ohälsa bland barn och ungdomar. Det är särskilt angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att utveckla formerna för ett universellt förebyggande föräldra-

stöd, dvs. att alla föräldrar erbjuds samma möjligheter till stöd och hjälp. Detta kan bidra till att vända den negativa utvecklingen av barns och ungdomars psykiska och fysiska hälsa. Stöd och hjälp i föräldraskapet dvs. den process där föräldrar engagerar sig i sitt barn och i att ge det fysisk och känslomässig omsorg, näring och skydd, kan öka andelen barn som har goda relationer med föräldrarna och därigenom öka barns möjligheter till god hälsa och ett gott liv.

Vidare är det angeläget att uppmärksamma att föräldrars behov av stöd kan skifta under olika perioder av barnets uppväxt, samt att unga föräldrar kan vara i behov av särskilt stöd. Det behövs därutöver ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka och stödja barn till föräldrar som missbrukar eller lider av psykisk sjukdom samt barn till föräldrar med psykiska eller fysiska funktionshinder.

Främjande av psykisk och fysisk hälsa

Det är angeläget att pröva modeller där ideella organisationer, själva eller tillsammans med offentliga samhällsorgan, kan utveckla verksamhet för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos fondens målgrupper. Här ingår t.ex. projekt som leder till att stärka ungdomars motstånd mot narkotika, alkohol, dopning och tobak. Även projekt som arbetar med att stärka unga personers identitet, självbild, självförtroende och tillit till sin egna förmåga bör ges fortsatt prioritet liksom projekt som förebygger eller motverkar övervikt och fetma hos barn, unga och personer med funktionshinder.

Satsningar mot våld, mobbning och trakasserier

Det är viktigt att förebygga våld, mobbning och trakasserier samt stärka stödet till brottsoffer inom fondens målgrupper. Projekt som syftar till att motverka våld, mobbning eller trakasserier på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning eller funktionshinder bör uppmärksammas särskilt. Här innefattas även projekt som syftar till att motverka mobbning och annan kränkande behandling på Internet eller via mobiltelefon mot barn, unga och personer med funktionsnedsättning. Det är också angeläget med stöd till projekt för att utveckla nya metoder för stöd till barn och unga som utsatts för våld eller som bevittnat våld i hemmiljön samt till projekt som syftar till att motverka mäns våld mot unga kvinnor och kvinnor med funktionshinder. Här ingår även sådana projekt som arbetar med att förebygga eller motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Delaktighet i kulturlivet

Projekt som utvecklar barns, ungdomars och funktionshindrade personers möjlighet till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande bör ges fortsatt prioritet. Även projekt som syftar till att utveckla långsiktig samverkan mellan kulturinstitutioner och ideellt föreningsliv bör uppmärksammas. Det är också angeläget med stöd till barns och ungas språkutveckling.

Projekt som syftar till att finna metoder för att öka tillträde till arbetsmarknaden för ungdomar och för personer med funktionshinder bör ges fortsatt prioritet. Det är också angeläget med stöd till satsningar för att tidigt ge barn och unga, med eller utan funktionsnedsättning, kunskap om och erfarenhet av arbetslivet. Projekt som syftar till att utveckla formerna för en bättre matchningsprocess och de som riktar sig till unga som står långt från arbetsmarknaden bör uppmärksammas särskilt.

Projekt som syftar till att göra FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning känd

En angelägen fråga är att öka kunskapen och medvetenheten i samhället om rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Medel från arvsfonden kan bidra till att finna former och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning möjlighet till självständighet, inflytande och delaktighet.

Resultaträkning

Skr. 2008/09:125

Bilaga 1

ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Org. nummer 802004-9642

Fondnr

6103

Tkr	Not	2008-01-01 2008-12-31	2007-01-01 2007-12-31
INTÄKTER			
Influtna arvsmedel		350 102	332 554
Återvunna rättegångskostnader		13	76
SUMMA INTÄKTER		350 115	332 630
KOSTNADER			
Restituerade arvsmedel m.m.	1	-31 053	-26 697
Förvaltning och administration	2	-31 504	-32 133
SUMMA KOSTNADER		-62 558	-58 830
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		287 557	273 800
FINANSIELLA INTÄKTER			
Ränteintäkter		1 411	1 370
Ränteintäkter skattefria		0	2
Utdelning KK:s räntekonsortium		17 908	49 020
Utdelning KK:s aktiekonsortium		45 662	112 100
Utdelning Gota		18 150	3
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER		206 469	162 492
FINANSIELLA KOSTNADER			
Köp andelar KK:s räntekonsortium		-672	-4 011
SUMMA FINANSIELLA KOSTNADER		-672	-4 011
RESULTAT FÖRE REALISATIONSVINSTER OCH FÖRLUSTER		493 354	432 281
REALISATIONSVINSTER			
Resultat vid försäljning aktiekonsortium		387 869	427 687
SUMMA REALISATIONSVINSTER		387 869	427 687

REALISATIONSFÖRLUSTER

Skr. 2007/08:125

Resultat vid försäljning räntekon-
sorti um

-5 354

-26

Bilaga 1

**SUMMA REALISATIONS-
FÖRLUSTER****-5 354****-26****ÅRETS RESULTAT****875 869****859 942**

Balansräkning

Skr. 2008/09:125

Bilaga 1

ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Org. nummer 802004-9642

Fondnr

6103

Tkr	Not	2008-12-31	2007-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
	3		
Andelar i KamK:s räntekonsortium		944 387	1 330 844
Andelar i KamK:s aktiekonsortium		1 185 704	775 497
Andelar i aktieindexkonsortium		346 155	0
SUMMA ANLÄGGNINGS-			
TILLGÅNGAR		2 476 246	2 106 341
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Skattekonto		0	6
Likvida medel		26 047	30 851
SUMMA OMSÄTTNINGS-			
TILLGÅNGAR		26 047	30 857
SUMMA TILLGÅNGAR		2 502 293	2 137 198
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
BUDGET EGET KAPITAL			
	4		
Fondkapital		1 419 148	1 176 722
SUMMA BUDGET EGET			
KAPITAL		1 419 148	1 176 722
FRITT EGET KAPITAL			
Utdelningsbara medel		902 975	810 227
SUMMA FRITT EGET			
KAPITAL		902 975	810 227
SUMMA EGET KAPITAL		2 322 123	1 986 948

SKULDER

Skr. 2007/08:125

Bilaga 1

KORTFRISTIGA SKULDER

Leverantörsskulder		3 991	52
Leverantörsskulder, bidrag	5	7 699	16 444
Prel. skatt och sociala avgifter, godemän		0	25
Avräkning preliminärskatt		0	28
Beslutade men ej utbetalda bidrag		165 130	132 085
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6	3 351	1 615
SUMMA SKULDER		180 170	150 249

**SUMMA SKULDER OCH
EGET KAPITAL****2 502 293**   **2 137 197**

Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

NOTBILAGA

Inledande kommentarer och redovisningsprinciper

Kammarkollegiet sköter den ekonomiska förvaltningen av ett antal stiftelser och andra fonder. För förvaltningen har kollegiet bildat ett aktiekonsortium, ett aktieindexkonsortium och ett räntekonsortium. Tillgångarna i respektive konsortium ägs av de stiftelser/ fonder som har placerat kapital i konsortiet genom köp av andelar. Andelarna är lika stora och medför lika rätt till egendom som ingår i konsortiet. Konsortierna är även i övrigt uppbyggda efter förebild av värdepappersfonder, men de omfattas inte av lagen (2004:46) om investeringsfonder. Sedan konsortierna bildades i slutet av 1980- talet tillämpas följande redovisningsprinciper beträffande andelar i konsortierna.

Värdepapper som ingår i konsortierna värderas med anledning av gällande marknadsvärde. För aktieinstrument avses med gällande marknadsvärde senaste betalkurs vid värderingsdagens slut eller, om sådan saknas, senaste köpkurs. För ränteinstrument avses med gällande marknadsvärde genomsnitt av köp- och säljskurs vid värderingsdagens slut. Om sådana kurser saknas eller om kurserna enligt kollegiets bedömning är missvisande får kollegiet fastställa värden på objektiva grunder.

I respektive stiftelse/ fonds bokföring behandlas andelar i konsortierna på samma sätt som andelar i värdepappersfonder. De andelar i konsortierna som tas upp som omsättningstillgångar och marknadsvärdet på balansräkningen är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. De andelar i konsortierna som tas upp som anläggningstillgångar är värderade till anskaffningsvärdet eller enligt samma princip som omsättningstillgångar i de fall värdenedgången kan antas vara bestående (ÅRL kap 4 § 5).

Inlösen av andelar medför realisationsvinst eller realisationsförlust. Utdelning från konsortierna tas upp som intäkt. Vid utdelning från konsortierna tillämpas principen att utdelningar motsvarar respektive konsortiums direktavkastning. Varken realiserade eller orealiserade värdeökningar delas ut. Anskaffnings- och inlösenvärdet för andelar i räntekonsortiet är marknadsvärdet vid anskaffnings- respektive inlösentidpunkten, dock högst ett s.k. nominellt värde som fastställs för ett år i taget och som ungefär motsvarar marknadsvärdet omedelbart efter det att utdelning lämnats. Om marknadsvärdet vid anskaffnings- respektive inlösentidpunkten överstiger det nominella värdet, betraktas skillnaden som upplupen ränta. Utdelningen från räntekonsortiet justeras med den upplupna räntan.

I det portföljadministrativa systemet beräknas andelsvärdet med 16 decimaler, men i berörda noter nedan är kursen avrundad till fyra decimaler varvid differens kan uppstå.

NOTBILAGA

Not 1

Restituerade arvsmedel m. m	2008	2007
--	-------------	-------------

Testamente, bättre rätt m.m.	14 448	18 013
Avstående av arv	7 711	3 025
Dödsboförvaltning	7 993	4 846
Prel. skatt och sociala avgifter, godemän	562	591
Fastighetsskatt	339	222
	31 053	26 697

Not 2

Förvaltning och administration

Regeringskansliet/Arvsfonds- delegationen

– Förvaltning	14 025	12 069
– Projekt	320	3 866
– Utåtriktade aktiviteter	3 247	2 704
	17 591	18 639

Kammarkollegiet

– Dödsboavveckling m.m.	11 286	10 800
– Fondförvaltning	2 072	2 048
– Utbetalning av beviljat stöd	488	519
	13 845	13 367

Revisionsarvode	67	127
-----------------	----	-----

Summa	31 504	32 133
--------------	---------------	---------------

Not 3**Andelar i ränte- och aktiekonsortierna**

Räntekonsortiet	2008	2007
Ingående anskaffningsvärde	1 330 844	791 773
Investeringar	44 989	558 720
Avyttringar	-431 446	-19 649
Utgående anskaffningsvärde	944 387	1 330 844

Marknadsvärde **959 934** **1 317 423**

Aktiekonsortiet	2008	2007
Ingående anskaffningsvärde	775 497	749 798
Investeringar	547 337	112 099
Avyttringar	-137 131	-86 400
Utgående bokfört värde	1 185 704	775 497

Marknadsvärde **2 201 579** **3 348 906**

Aktieindexkonsortiet	2008	2007
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Investeringar	518 150	0
Avyttringar	0	0
Utgående bokfört värde	518 150	0

Ingående nedskrivningar	0	0
Periodens nedskrivningar/återföringar	-171 995	0
Utgående nedskrivningar	-171 995	0

Utgående bokfört värde efter nedskrivningar **346 155** **0**

Marknadsvärde **346 155** **0**

Marknadsvärde

Andelar i räntekonsortiet	2008	2007
Totalavkastning i konsortiet (%)	7,82	3,07
Direktavkastning i konsortiet (%)	5,13	3,81
Antal andelar	7 615 012,4462	10 724 759,4439
Kurs/andel (kr)	126,0581	122,8394
Marknadsvärde (kr)	959 934	1 317 423
Bokfört värde (kr)	944 387	1 330 844
Orealiserat undervärde (kr)	15 546	-13 421

Andelar i aktiekonsortiet

Totalavkastning i konsortiet (%)	-35,12	-4,75
Direktavkastning i konsortiet (%)	3,63	3,19
Antal andelar	746 204,8007	693 801,6974
Kurs/andel (kr)	2 950,3689	4 826,8927
Marknadsvärde (kr)	2 201 579	3 348 906
Bokfört värde (kr)	1 185 704	775 497
Orealiserat övervärde (kr)	1 015 875	2 573 409

Andelar i aktieindexkonsortiet

Totalavkastning i konsortiet (%)	-30,77	
Direktavkastning i konsortiet (%)	3,63	
Antal andelar	5 290 115,4548	0,0000
Kurs/andel (kr)	65,4343	0,0000
Marknadsvärde (kr)	346 155	0
Bokfört värde (kr)	346 155	0
Orealiserat övervärde (kr)	0	0

Eget kapital (kr)

Bokfört värde	2 322 123	1 986 948
Undervärde räntekonsortiet	15 546	-13 421
Övervärde aktiekonsortiet	1 015 875	2 573 409
Marknadsvärde	3 353 545	4 546 937

Not 4
Förändringar i
eget kapital

	2008	2008	2007	2007
	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 175 722	810 227	718 475	747 338
Redovisat resultat		703 874		859 942
Kapitalisering av influtna arvsmedel*	31 905	-31 905	30 586	-30 586
Under året fördelade medel		-378 996		-346 180
Återföring, ej förbrukade utdelningsbara medel		9 522		4 853
Återförda ej utnyttjade beslut		744		2 521
Omföring av realisationsvinster	387 869	-387 869	427 687	-427 687
Omföring av realisationsförluster	-5 354	5 354	-26	26
Nedskrivning	-171 994	171 994		
Belopp vid årets utgång	1 419 148	902 975	1 176 722	810 227

* Kapitalisering av influtna arvsmedel

	2008	2007
Influtna arvsmedel	350 102	332 554
Restituerade arvsmedel (enl. not 1)	-31 053	-26 697
	319 049	305 857

varav 10 % till fondkapital	30 586	33 934
-----------------------------	--------	--------

Not 5**Mottagare****Besluts nr****Tkr**

SKF Hudiksvall–Nordanstig	2008-0620-H	293
SLSO	2007-1322-H	373
Karolinska sjukhuset	2008-1215-B	800
Stiftelsen Västergötlands museum	2008-0335-U	347
Convictus	2008-0335-U	387
Studieförbundet Södra Lappland	2008-1546-H	499
Somaliska Hälsoteamet	2008-1552-B	150
Drottning Silvias barn och Ungdomssjukhus	2008-1561-B	250
Föreningen Fanzingo	2007-1045-H	600
Hidde Iyo Dhagan	2008-0366-U	500
RFSL	2007-1428-U	2000
RFSL	2007-1428-U	1500

Not 6**Upplupna kostnader och
förutbetalda intäkter****2008-12-31 2007-12-31**

Administrativa kostnader		
Arvsfondsdelegationen	2 549	817
Revisionsarvode	75	75
Fondförvaltningsavgift 4 kv 2008	437	587
Fondförvavg - timtaxa 4 kv 2008	225	136
Övriga upplupna kostnader	64	0
	3 351	1 615

Tilldelade medel per område och organisation

Skr. 2007/08:125
Bilaga 2

1 Demokrati och delaktighet

Ingivare/sökare	Belopp
Handikapporganisationer	
Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade	4 367 000
Handikappförbundens Samarbetsorgan	2 679 000
Föreningen Furuboda	1 893 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Stockholm	1 520 000
Handikappförbundens samarbetsorgan	1 440 000
Sveriges Dövas Riksförbund	1 414 000
Afasiförbundet i Sverige	1 413 000
Dyslexiförbundet Med Läs- och Skrivsvårigheter	1 328 000
Föreningen Jämlikhet, Assistans, Gemenskap	1 282 100
Föreningen Svensk Hiv och Aids Info	894 000
Föreningen Sveriges Dövblinda	697 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Kalmar län	303 000
	<hr/>
	19 230 100
Etniska organisationer	
Samarbetsorgan för Etniska Organisationer i Sverige	1 627 000
Föreningen Miljonkulturell Ungdom	1 601 000
Afrosvenskarnas Riksförbund	1 514 000
Somali Centre for Water & Environment	146 000
	<hr/>
	4 888 000
Sociala organisationer	
Riksförbundet för Hjälp åt narkotika och läkemedelsberoende (RFHL) Riks	320 000
Rädda Barnen i Luleå	195 000
	<hr/>
	515 000
Kulturföreningar	
Föreningen Filmateljén	735 000
Virserums Konsthallsförening	512 000
Teater Spira	396 000
Teater Laika	250 000
	<hr/>
	1 893 000
Offentlig huvudman	
Stockholms kommun, Hägerstens stadsdelsförvaltning	1 100 000
Robertsfors kommun	842 000
	<hr/>
	1 942 000

Ungdomsorganisationer

Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer	5 250 000
Sveriges Ungdomsråd	1 354 000
Föreningen Ungdomens Hus i Uppsala	1 328 000
Romska Ungdomsförbundet	1 075 000
Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer	1 045 000
Förbundet Vi Unga	565 000
Somalisk-Svenska Ungdomsriksförbundet	500 000
Föreningen Gemensam Framtid	161 000
	<hr/>
	11 278 000

Skr. 2008/09:125
Bilaga 2**Stiftelser/Studieförbund**

Stiftelsen Orienteatern	1 670 000
Stiftelsen Arbetets museum	1 065 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Växjö	570 000
	<hr/>
	3 305 000

Idrottsföreningar

FC Södra Ryd	979 000
	<hr/>
	979 000

Övriga

Centrum Mot Rasism	2 387 000
Gender Institut Gotland	1 130 000
Nätverket Kön Spelar Roll	835 000
Ideella föreningen Livstycket	693 000
Föreningen Simone	310 000
	<hr/>
	5 355 000

Totalt **49 385 100****2 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning****Handikapporganisationer**

Handikappförbundens Samarbetsorgan	2 840 000
Synskadades Riksförbund	400 000
Vätterbygdens Dövas Förening	390 000
	<hr/>
	3 630 000

Övriga

Stockholms läns Hembygdsförbund	668 000
European Institute for Design and Disability (EIDD) Sverige	624 000
	<hr/>
	1 292 000

Totalt **4 922 000**

3 Ökat tillträde till arbetsmarknaden

Skr. 2007/08:125
Bilaga 2

Handikapporganisationer	Belopp
Reumatikerförbundet	3 157 000
Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade	1 640 000
Reumatikerförbundet	1 300 000
Synskadades Riksförbund	1 110 000
De Handikappades Riksförbund (DHR) i Borås	968 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	762 000
Föreningen Sveriges Dövsblinda (FSDB) Stockholms och Gotlands län	539 000
Svenska Handikappidrottsförbundet	445 800
Föreningen Handikapprörelsens Idé- och Kunskapscentrum	391 000
Riksförbundet för Trafik-, Olycksfalls- och Polioskadade	389 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Jönköpings län	385 000
Västernorrlands Handikappidrottsförbund	151 000
	<hr/>
	11 237 800
 Sociala organisationer	
Stadsmissionen i Stockholm	600 000
Riksförbundet för Hjälp åt narkotika och läkemedelsberoende (RFHL) i Stockholm	556 000
	<hr/>
	1 156 000
 Offentlig huvudman	
Vård- och Omsorgsförvaltningen i Lund	861 000
Hjälpmiddelsinstitutet	511 000
Universitetssjukhuset i Linköping	310 000
	<hr/>
	1 682 000
 Ungdomsorganisationer	
Centrum för Internationellt Ungdomsutbyte	680 000
	<hr/>
	680 000
 Stiftelser/Studieförbund	
Sensus Studieförbund, Norrköping	1 223 000
Studiefrämjandet i Östergötland	1 040 000
Stiftelsen Activa i Örebro län	1 030 000
Sydnärkes Utbildningsförbund	1 001 000
Sensus Studieförbund, Norrköping	918 000
Sverigefinska Folkhögskolan	550 000
Medborgarskolan Syd	515 000
Stiftelsen Stora Sköndal	511 000
Stiftelsen Vaddö och Södertörn Folkhögskolor	300 000
	<hr/>
	7 088 000

Idrottsföreningar

Svenska Biljardförbundet

Belopp

402 000

402 000

Skr. 2008/09:125

Bilaga 2

Övriga

Föreningen Sandbäcken

1 062 000

Drömmarnas Hus Ek. förening

800 000

Föreningen Bure

559 000

Companion, Kooperativ Utveckling, Norrbotten

500 000

Macken Växjö Ekonomisk Förening

497 000

3 418 000**Totalt****25 663 800****4 Information och tillämpning av FN:s barnkonvention****Sociala organisationer**

Föreningen Socionomer inom fosterbarnsvården

1 700 000

Röda Korset, Region Syd

671 000

Rädda Barnen i Karlskoga/Degerfors

361 000

2 732 000**Kulturföreningar**

Länsbyggerådet i Östergötland

1 516 000

1 516 000**Offentlig huvudman**

Örebro Universitet, Barnrättsakademin

1 358 000

1 358 000**Ungdomsorganisationer**

Unga RBU-are

747 000

Kurdiska Ungdomsföreningen i Göteborg

316 000

1 063 000**Totalt****6 669 000****5 Föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap****Handikapporganisationer**

Intressegruppen för Assistansberättigade

1 479 000

Synskadades Riksförbund

660 000

Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Hässleholm

586 000

Rekryteringsgruppen Aktiv rehabilitering

246 000

2 971 000

	Belopp	Skr. 2007/08:125 Bilaga 2
Sociala organisationer		
Föreningen Bryggan i Stockholm	1 696 000	
Föreningen Räddningsmissionen	1 500 000	
Riksbryggan	634 000	
Riksförbundet BRIS - Barnens Rätt i Samhället	517 000	
	<hr/> 4 347 000	
Kulturföreningar		
Kulturföreningen Dialog	1 180 000	
	<hr/> 1 180 000	
Offentlig huvudman		
Regionförbundet i Uppsala län	2 900 000	
Malmö Stadsbibliotek	337 000	
	<hr/> 3 237 000	
Stiftelser/Studieförbund		
Studieförbundet Bilda Svealand	1 430 000	
	<hr/> 1 430 000	
Övriga		
Föreningen Off-Stockholm	2 998 000	
Föreningen Clownen utan gränser	1 302 000	
Föreningen Off-Stockholm	1 268 000	
Spädbarnsfonden	353 000	
Adoptionscentrum	124 000	
	<hr/> 6 045 000	
Totalt	19 210 000	

6 Delaktighet i kulturlivet

Handikapporganisationer

Föreningen Furuboda	2 009 000
	<hr/> 2 009 000

Kulturföreningar

Kulturföreningen Spiritus Mundi	2 370 000
Share Music Sweden	1 920 000
Ögonblicksteatern	746 000
Spejelteatern	558 000
Köpings Amatörteater	500 000
Föreningen Artikel 31	493 000
Föreningen Kulturstorm	410 000
Föreningen Zingo	400 000
Eksjö Animation	400 000
Agnes&Co	260 000
Örebro Konstskolas Vänner	200 000
Hälsinglands Dansteater	195 000

Föreningen Konstpedemin i Göteborg	170 000	Skr. 2008/09:125 Bilaga 2
Skellefteås Kulturförening för Levande Rollspel och Interaktiv Teater	136 000	
	8 758 000	

Offentlig huvudman

Statens maritima museer/Vasamuseet	1 500 000
Sunnadalskolan	122 000
	1 622 000

Stiftelser/Studieförbund

Stiftelsen Västergötlands museum	647 000
Stiftelsen Regionmuseet i Kristianstad	633 000
Studieförbundet i Göteborg	510 000
Studieförbundet i Norra Skaraborg	323 000
	2 113 000

Trossamfund

Furuhöjdskyrkan Församling i Alunda	630 000
	630 000

Ungdomsorganisationer

Föreningen KulturUngdom	360 000
	360 000

Övriga

IÖGT-NTO, lokalföreningen 2176 Klipprosen	1 050 000
Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund	700 000
Svenska Korczaksällskapet	550 000
Föreningen Neon Gallery Brösarp Society	444 000
Svensk Forms Regionalförening För Skåne	419 000
Öppna Kanalen Närke	410 000
Föreningen Kurage	275 000
	3 848 000

Totalt **19 340 000**

7 Främjande av psykisk och fysisk hälsa

Handikapporganisationer

Föreningen Attention i Kalmar	2 845 000
Reumatikerföreningen i Örebro	1 768 000
Handikapporganisationernas Samarbetsorgan (HSO) i Skåne län	1 469 000
Riksförbundet Attention	1 057 000
Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR) i Medelpad	660 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	570 000
Gästrik-Hälsinge Handikappidrottsförbund	550 000

Hjärt- och Lungsjukas länsförening i Stockholms län	375 000	Skr. 2007/08:125 Bilaga 2
Reumatikerföreningen i Örebro	352 000	
Lokalföreningen Hepatit C Västra Götaland	325 000	
Rekryteringsgruppen Aktiv rehabilitering	221 000	
Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn	125 000	
Svensk Barnsmärtförening	88 000	
Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB) Stockholms och Gotlands län	18 600	
	<hr/>	
	10 423 600	

Etniska organisationer

Somaliska Miljöorganisationen Skog och ungdom	295 000
	<hr/>
	295 000

Sociala organisationer

Hassela Solidaritet	1 506 000
Röda Korset	815 000
Falkenbergs Fontänhus	783 000
Rädda Barnen	665 000
Partnerskapet för utveckling av sociala företag	570 000
Biståndsorganisationen Individuell Människohjälp	551 000
	<hr/>
	4 890 000

Kulturföreningar

Föreningen Fanzingo	965 000
FilmPool Jämtland	596 000
Föreningen Molière Ensemblen	203 000
	<hr/>
	1 764 000

Ungdomsorganisationer

Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa	885 000
KFUK-KFUM, Göteborg	580 000
KFUM, Linköping	578 000
KFUK-KFUM, Malmö	450 000
KFUK-KFUM, Göteborg	435 000
KFUK-KFUM, Göteborg	415 000
Unga Synskadade Stockholm	263 000
Unga Örnar, Borlänge	256 000
Svenska Missionsförbundets Ungdom (SMU) Åby	210 000
	<hr/>
	4 072 000

Stiftelser/Studieförbund

Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	2 214 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Umeå	806 000
Stiftelsen Göteborgsfontänen	654 000
Stiftelsen Kvinnoforum	618 000
Stiftelsen Min Stora Dag	266 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Luleå	225 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping	145 000

Stiftelsen Göteborgsfontänen	116 000	Skr. 2008/09:125
Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) i Norrköping	73 000	Bilaga 2
	<u>5 117 000</u>	

Offentlig huvudman

Institutionen för molekylär och klinisk medicin	1 141 000
	<u>1 141 000</u>

Idrottsföreningar

Laxå Ridklubb	1 206 000
Assi IF	817 000
Korpen i Tyresö	714 000
Trönninge Bollklubb	590 000
Huddinge Idrottsförening	500 000
BBK Solna Vikings	190 000
Korpen i Hofors, Bmx-Skate	155 000
Knivsta Cykelklubb	101 500
	<u>4 273 500</u>

Trossamfund

Kungskyrkan	800 000
	<u>800 000</u>

Övriga

Nationella Hjälpelinjen	2 287 000
Tjejjouren Västerberglagen	890 000
Skarpnäcks Folkhögskola	855 000
Riksförbundet för änkor och änkemän	658 000
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i Stockholm	511 000
Föreningen Tjejzonen	342 000
Föreningarnas Hus i Skellefteå	258 000
Via Nova	250 000
Föreningen Stjärnjouren	113 000
	<u>6 164 000</u>

Totalt **38 940 100**

8 Motverka våld, trakasserier och mobbning

Handikapporganisationer

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft	4 107 000
Synskadades förening (SRF) i Hudiksvall/Nordanstig	293 000
Föreningen Jämlikhet, Assistans, Gemenskap	213 000
	<u>4 613 000</u>

Etniska organisationer

Kurdistan Kvinnoförbund i Sverige	500 000
	<u>500 000</u>

Sociala organisationer	Belopp
Riksorganisationen Män för Jämställdhet	3 722 000
Sveriges Kvinnojourers Riksförbund	2 230 000
Föreningen Kvinnors Nätverk	1 200 000
Lunds Kvinnoforum	565 000
ATIM Kvinnojour	488 000
Kvinnojouren Iris	278 000
	<hr/>
	8 483 000

Kulturföreningar

Teater De Vill	455 000
	<hr/>
	455 000

Stiftelser/Studieförbund

Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	5 615 000
Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	3 574 000
Stiftelsen Friends - elever mot mobbing	2 565 000
Studieförbundet i Norra Storstockholm	2 390 000
Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	2 276 000
Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	1 078 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Eksjö	877 000
Studieförbundet i Umeå	110 000
	<hr/>
	18 485 000

Offentlig huvudman

Högskolan för Lärande och Kommunikation (HLK) i Jönköping	452 000
	<hr/>
	452 000

Idrottsföreningar

Fridlevstad Golf	500 000
	<hr/>
	500 000

Övriga

Föreningen Alma Europa	1 588 500
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande RFSL Nord	1 441 000
Föreningen ALMA Europa	1 242 000
Föreningen Klassmorfar för Barnen	1 210 000
Mångfaldscentrum i Värmland	850 000
Boo Folkets Hus Förening	150 000
	<hr/>
	6 481 500

Totalt	39 969 500
---------------	-------------------

Totalt	204 099 500
	<hr/>

Handikapporganisationer

Handikappförbundens Samarbetsorgan	6 570 900
Riksförbundet Attention	4 610 000
Föreningen Furuboda	822 000
Svenska Psoriasisförbundet	4 578 000
Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna	4 133 000
Sveriges Dövas Riksförbund	2 057 000
Afasiförbundet i Sverige	1 645 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	1 589 000
Synskadades Riksförbund	542 000
Föreningen Sveriges Dövblanda (FSDB)	1 575 000
Neurologiskt Handikappades Riksförbund	2 041 000
Hörselskadades Riksförbund	1 792 000
Norrbottnens Handikappidrottsförbund	1 580 000
Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn	1 375 000
Svenska OCD-förbundet Ananke	1 440 000
Förbundet Blödarsjuka i Sverige	1 380 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Norrbotten	1 325 000
Svenskt Utvecklingscentrum för handikappidrott	1 300 000
Hjärt- och Lungsjukas Riksförbund	1 242 000
Föreningen Grunden i Göteborg	1 241 000
Svenska Service- och Signalhundsförbundet	1 142 000
Handikappföreningarna Östergötland	1 114 000
Svenska Handikappidrottsförbundet	500 000
Astma- och Allergiförbundet	945 000
Riksförbundet Sällsynta diagnoser	944 000
Intresseförbundet för personer med schizofreni och liknande psykoser, Schizofreniförbundet, Västerbottens distrikt	867 000
Föreningen Attention i Nordöstra Skåne	863 000
Rekryteringsgruppen Aktiv rehabilitering	324 000
Överviktigas Riksförbund	710 000
Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar	699 000
Intresseföreningen för schizofreni (IFS) i Göteborg	600 000
Sveriges Dövas Pensionärsförbund	542 000
Dövas förening i Malmö	520 000
Förening för hörselskadade i yrkesverksam ålder i Stockholms län	519 000
Hjärtebarnsföreningen	518 000
Riksförbundet för dementas rättigheter	500 000
Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Uppsala län	495 000
ILCO Riksförbundet för stomi- och reservoaropererade	445 000

DART Kommunikations- och dataresurscenter för funktionshindrade (f.d Afasiförbundet i Sverige)	435 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Göteborg	425 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) i Norra Örebro län	410 000
Lokalföreningen Hepatit C Västra Götaland	60 000
Tandvårdsskadeförbundet	320 000
Svenska Ångestsyndromsällskapet	305 000
Handikappföreningen i Storuman	158 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) i Lund	104 000
Svenska Föreningen för Psykisk Hälsa	100 000
	<hr/>
	57 401 900

Idrottsföreningar

Ridklubben Rimbo Ryttare	2 900 000
Möja Idrottsförening	1 900 000
Arvidsjaurs Ryttnäring	1 205 500
Skid- och Orienteringsklubben Aneby	960 000
Finspångs Kanotklubb	900 000
Strövelstorps Gymnastik- och Idrottsförening	687 500
Eriksmåla Ridklubb	660 000
Idrottsklubben Fyris	650 000
Alfta-Ösa Orienteringsklubb	500 000
Fridafors FritidsCenter	250 000
Drängsmarks Idrottsförening	214 000
Sportklubben Svansteins	165 000
Stjärnorps Sportklubb	101 000
Limhamns Idrottsförening	100 000
	<hr/>
	11 193 000

Etniska organisationer

Föreningen Hidde Iyo Dhaqan	3 243 000
Samarbetsorgan för Etniska Organisationer i Sverige	1 433 000
Svensksomaliska Riksförbundet	635 000
Göteborgs Integrations Center	600 000
Turkiska Riksförbundet	387 000
Irakiska Flyktingars Förbund	360 000
Somaliska Hälsoteamet i Stockholm	300 000
Romskt Kulturcentrum i Stockholm	210 000
	<hr/>
	7 168 000

Kulturföreningar

Kulturföreningen Spiritus Mundi	4 275 000
Sveriges Musik och Kulturskoleråd	2 705 000
Föreningen Fanzingo	2 090 000
Föreningen Möteplats Hornstull	1 700 000
Agera	1 442 000
Föreningen Cirkus Cirkör	1 300 000

Kulturföreningen m.i.m	1 010 000	Skr. 2008/09:125
Föreningen Odysseéteatern	717 000	Bilaga 2
upSweden Music Community	663 000	
Föreningen Filmateljén	600 000	
Föreningen Kulturhuset	600 000	
Föreningen Bergsjöns Kultur- och Mediaverkstad	575 000	
Föreningen Kulturprojekt Röda Sten	515 000	
Föreningen Berättarnätet Kronoberg	450 000	
Riksförbundet Arrangörer av Nutida Konstmusik	310 000	
Föreningen Molière Ensemblen	226 000	
Skellefteås Kulturförening för Levande Rollspel och Interaktiv Teater	93 400	
Teater De Vill	25 000	
	<hr/>	
	19 296 400	

Offentlig huvudman

Astrid Lindgrens Barnsjukhus	3 235 000
Lunds Tekniska Högskola – Certec Institutionen för Designvetenskap	2 285 000
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	1 981 000
Umeå kommun, Kulturverket	1 570 000
Karolinska Universitetssjukhuset	1 505 000
Botkyrka kommun	1 472 000
Landstinget i Uppsala	1 125 000
DART Regionhabiliteringen Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus	877 000
Stockholms läns landsting	873 500
Akademiska sjukhuset	800 000
Hjälpmedelsinstitutet	686 000
Folke Bernadottehemmet	552 000
Sala kommun	510 000
Universitetssjukhuset i Lund	500 000
Specialpedagogiska Institutet	371 000
Skellefteå kommun	300 000
Söderhamns kommun	233 000
Regionförbundet i Uppsala län	200 000
	<hr/>
	19 075 500

Sociala organisationer

Föreningen Män för Jämställdhet	1 934 000
Riksföreningen för Barnsjuksköterskor	1 820 000
Svensk Flyktinghjälp, SWERA	1 638 000
Vägen ut - Kooperativens Intresseförening	1 390 000
Föreningen Hela Människan i Sala	958 000
Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare	877 500
Kamratföreningen Convictus	787 000
Föreningen Hjälpkällan	666 000
Biståndsorganisationen Individuell Människohjälp	651 000
Röda Korset, Region Södra Norrland	498 000
Situation Stockholm	470 000

Röda Korset, Region Sydost	450 000	Skr. 2007/08:125 Bilaga 2
Föreningen Alla Kvinnors Hus	267 000	
Ersta Diakonisällskap	253 000	
Röda Korset, Region Syd	197 000	
	<hr/>	
	12 856 500	

Stiftelser/Studieförbund

Stiftelsen Bräcke Diakoni	3 290 000
Sensus Studieförbund, Västra Sverige	2 010 000
Stiftelsen Gyllenkroken	1 835 000
Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	1 618 000
Stiftelsen Fabula Storytelling	1 550 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Göteborg	1 100 000
Grosshandlare Axel H. Ågrens Donationsfond	1 040 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Västra Värmland	1 006 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Region Jönköpings län	980 000
Stiftelsen Fountain House Stockholm	864 000
Stiftelsen Activa i Örebro län	665 000
Stiftelsen Framnäs Folkhögskola	661 000
Studiefrämjandet i Södra Lappland	499 000
Mediacenter, Sensus Studieförbund, Stockholm	480 000
SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildnings- organisation, Småland	460 000
Sensus Studieförbund, Älvsjö	450 000
Stiftelsen Tensta Konsthall	450 000
Studiefrämjandet i Kiruna	367 000
Härnösands Folkhögskola	322 000
Arbetarnas Bildningsförbund	292 000
Stiftelsen Mo Ångsåg	257 140
Studiefrämjandet i Göteborg	166 000
Stiftelsen Vaddö och Södertörn Folkhögskolor	73 000
Studiefrämjandet i Uppsala	38 000
Stiftelsen Parasoll	27 000
	<hr/>
	20 500 140

Trossamfund

Abrahamsbergskyrkans Församling	270 000
Föreningen Kyrka Samhälle	55 000
	<hr/>
	325 000

Ungdomsorganisationer

Förbundet Unga Forskare	2 363 000
Majornas Samverkansförening	730 000
Föreningen KulturUngdom	346 000
KFUM, Jönköping	323 000
Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa	160 000
	<hr/>
	3 922 000

Övriga

Riksförbundet för Sexuell Upplysning	4 340 500
Intresseföreningen ISIS	1 620 000
Hälsans Natur	1 570 000
Sociala kooperativens intresseorganisation (SKOOPI)	1 396 000
Föreningen Plural	1 300 000
Svenska OMEP	1 296 000
Barnplantorna - Riksförbundet för barn med	
Cochleaimplantat	992 000
Sveriges Makalösa Föräldrar	970 000
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i	
Stockholm	938 000
Barnens Egen Matskola	926 000
Värmdö Föreningsråd	910 000
Intresseföreningen Mellanmålet	823 000
Nordisk förening för sjuka barns behov	710 000
Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund	705 000
Sociala Missionen	580 000
Föreningen Läsrörelsen	498 000
Spelberoendes Förening i Göteborg	467 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Södra Mellansverige	
(f.d Hushållningssällskapet i Östergötland)	397 000
Hallunda-Norsborgs Föreningsråd	350 000
Föreningen FöräldraFamnen	350 000
Blue Hill kamratförening	340 000
Torsby Brukshundklubb	241 000
IOGT-NTO-föreningen Anders Fryxell	142 000
	<hr/>
	21 861 500

Totalt

---

173 599 940**TOTALT**

---

377 699 440

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 juni 2009

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Larsson

Regeringen beslutar skrivelse 2008/09:125 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2008